

REKIKOIRIEN KILPAILUSÄÄNNÖSTÖ

**Hyväksytty Kennelliiton Valtuustossa 21.11.2010
Voimassa 1.10.2011 alkaen.**

SISÄLLYSLUETTELO

1. YLEISTÄ	8
1.1. LÄHTÖKOHDAT	8
1.2. TOIMIJAKENTTÄ	8
1.3. SÄÄNNÖSTÖN RAKENNE	8
1.4. SOVELTAMISALA	8
1.5. REKIKOIRAKOKEIDEN TARKOITUS	9
1.6. MÄÄRITELMÄT	9
1.7. KOETYYYPIT JA –LUOKAT	10
1.7.1. Kilpailukoe REK	10
1.7.2. Käyttökoe REKÄ	10
1.8. KOKEIDEN MYÖNTÄMINEN	10
2. KILPAILUN JA KÄYTTÖKOKEEN JÄRJESTÄMINEN	10
2.1. JÄRJESTÄMISOIKEUDEN ANOMINEN	11
2.1.1. Järjestäjä	11
2.1.2. Anomisen määräaika	11
2.1.3. Anomuksen sisältö	11
2.1.4. Anomuksen osoittaminen	11
2.1.5. Kilpailusta ja käyttökokeesta tiedottaminen	11
2.2. YLITUOMARI JA HÄNEN VARAHENKILÖNSÄ	12
2.3. VASTAAVA KOETOIMITSIJA	12
2.4. KILPAILUN TAI KÄYTTÖKOKEEN SIIRTO TAI PERUUTUS	12
3. KILPAILUKELPOISUUS JA SEN RAJOITTAMINEN	13
3.1. Valjakon ajajan kilpailukelpoisuus	13
3.1.1. Kilpailuoikeus	13
3.1.2. Ajajan ikä	13
3.2. KOIRAN KILPAILUKELPOISUUS REKIKOIRAKOKEISSA	13
3.2.1. Rekisteröinti	13
3.2.2. Koiran ikä	13
3.2.3. Rokotukset	13
3.2.4. Tunnistusmerkintä	13
3.2.5. Koiran kilpailukelpoisuuden rajoitukset	14
3.3. KILPAILUA JA KÄYTTÖKOETTA KOSKEVAT RAJOITUKSET	14

4. ILMOITTAUTUMINEN KILPAILUUN TAI KÄYTTÖKOKEESEEN	14
4.1. KILPAILUUN JA KÄYTTÖKOKEESEEN ILMOITTAUTUMINEN	14
4.2. ILMOITTAUTUMINEN TAPAHTUMAPAIKALLA JA AJAJIEN KOKOUS	14
4.3. OSALLISTUMISMAKSUN PALAUTTAMINEN	14
5. KILPAILUN TAI KÄYTTÖKOESUORITUKSEN KULKU	15
5.1. VALJAKON AJAJAN VELVOLLISUUDET	15
5.2. Rata ja ratamerkit	15
5.3. Ajajien kokous	15
5.4. Lähtöluvan epääminen tai koiramäärän vähentäminen valjakossa	15
5.5. Suorituksen arvostelu	15
5.6. Tulos	15
5.6.1. Kilpailukoe	16
5.6.2. Käyttökoe	16
5.7. Suorituksen hylkääminen	16
5.8. Suorituksen keskeyttäminen	16
5.9. Force majeure	16
6. SIJOITUKSET JA VALIONARVOT	17
6.1. Sijoitukset	17
6.2. Valionarvot	17
7. TULOsten VAHVISTAMINEN JA LÄHETTÄMINEN	17
8. ERINÄISET ASIAT	17
8.1. VASTUU VAHINGOISTA	17
8.2. SOPIMATON KÄYTTÄYTYMINEN	17
8.2.1. Sopimaton käyttäytyminen kilpailun tai käyttökokeen aikana	17
8.2.2. Koiran käyttäytyminen	18
8.3. ERIMIELISYYDET JA VALITUKSET	18
8.4. MUUTOKSET KOESÄÄNTÖÖN	18

8.5.	PAKOTTAVAT SYYT	18
9.	TUOMARI	19
9.1.	YLEISTÄ	19
9.2.	TUOMARIN TOIMINTAA OHJAAVAT PERIAATTEET	19
9.3.	TUOMARIN TEHTÄVÄT	19
9.4.	PUKEUTUMINEN	20
9.5.	MATKAKULUT, PÄIVÄRAHAT JA MUUT KULUKORVAUKSET	20
9.6.	HARJOITUSARVOSTELIJA	20
10.	KILPAILUREITTI	20
10.1.	OHJEITA SUUNNITTELULLE	20
10.2.	KILPAILUN LÄHTÖ- JA MAALIALUE	20
10.3.	AJANOTTO	20
11.	KILPAILUKOE (REK) KOESUORITUKSEN ARVOSTELU	21
11.1.	YLEISTÄ	21
11.2.	SUORITUKSEN KULKU	21
11.3.	REK-KOKEEN ARVOSTELUOHJEET	21
11.4.	MATKOJEN LYHENTEET JA TARKOITUKSET SEKÄ KOELUOKAT Voimassa 1.1.2019 alkaen	22
11.5.	VALJAKOIDEN KOOT	22
12.	KÄYTTÖKOE (REKÄ) KOESUORITUKSEN ARVOSTELU	22
12.1.	YLEISTÄ	22
12.2.	SUORITUKSEN KULKU	22
12.3.	REKÄ-KOKEEN ARVOSTELUOHJEET	22
13.	KENNELLIITON ALAISEN KOKEEN HAKEMINEN	25
13.1.	Koetoimikunnan tehtävät	25
13.2.	Hakemuksen pakolliset tiedot	25

14. KOKEEN/KILPAILUN JÄRJESTÄJÄN VASTUUT JA OHJEET ENNEN KOEPÄIVÄÄ 26

14.1.	Järjestäjän vastuuhenkilö	26
14.2.	Koepaikka/kilpailukeskus ja majoitus/ruokailu	27
14.3.	Tapahtumassa tarvittavat toimihenkilöt ja tehtävät	27
14.4.	Ennakoilmoittautumisten vastaanottajan ohjeet	30
14.5.	Varikkoalue ja radan suunnitteluohjeet	31
14.6.	Ratamerkit	33
14.7.	Turvallisuussuunnitelma	33
14.8.	Tärkeät puhelinnumerot ja osoitteet, ensiapu	33
14.9.	Luvat ja ilmoitukset	33
14.10.	Ilmoitukset naapurustolle, eläinlääkärille, yms. sidosryhmille	35

15. KOETOIMITSIJAN VASTUUT ENNEN TAPAHTUMAPÄIVÄÄ 35

15.1.	Kilpailu/koekutsu	35
15.2.	Doping-ohjeet	35
15.3.	Ajajan osallistumisoikeuden tarkistus	35
15.4.	Voimassaolevien sääntöjen ja määräysten selvittäminen	36
15.5.	Aikataulun ja työvuorolistan laatiminen	36
15.6.	Esimerkki käyttökokeen aikataulusta ja työvuorolistasta	37
15.7.	Osallistujien ja toimihenkilöiden informointi	38
15.8.	Varusteiden erityisvaatimukset	39
15.9.	Kilpailulaatikko ja sen sisältö	39

16. TOIMIHENKILÖIDEN VASTUUT TAPAHTUMAPÄIVÄNÄ 39

16.1.	Toimihenkilöpalaveri	39
16.2.	Tuloslaskenta ja tulosluettelo	40
16.3.	Päätöksenteko kokeen/kilpailun aikana	40

17. KILPAILUN/KILPAILUKOKEEN AJAJIEN KOKOUS 40

- 17.1. Kokouksen tarkoitus 40
- 17.2. Läsnäolovelvollisuus 40
- 17.3. Lähtönumerot ja lähtöjärjestyksen julkaiseminen 41

18. PALKINNOT 41

- 18.1. SHS:n luovuttamat palkinnot SHS:n hakemassa kokeessa 41
- 18.2. Järjestäjän, sponsorin tai muiden rotujärjestöjen luovuttamat palkinnot 41

19. ERITYISESTI HUOMIOITAVA TAPAHTUMAPAIKALLA 41

- 19.1. Päivystävän lääkärin ja eläinlääkärin yhteystiedot 41
- 19.2. Aikataulu / lähtölista 41
- 19.3. Ajajan osallistumisoikeus 41
- 19.4. Koiran osallistumisoikeus, rokotukset, doping 42
- 19.5. Mahdollisuus valionarvoon 42
- 19.6. Kennelliiton alaisen kokeen aikana tarvittavat lomakkeet 42
- 19.7. Palautelomake 43
- 19.8. Koirien numerointi ja merkitseminen käyttökokeessa, koirien sijoittaminen valjakkoon 43
- 19.9. Varusteet ja arvioinnin apuvälineet 43
- 19.10. Tunnistusmerkintöjen tarkistaminen 44
- 19.11. Vakuutukset 44

20. KOETOIMITSIJAN VASTUUT TAPAHTUMAN JÄLKEEN 44

- 20.1. Kennelliiton alaisen kokeen koepöytäkirjan ja jatkolomakkeiden täyttäminen 44
- 20.2. Kennelliiton alaisen kokeen asiakirjojen toimittaminen 46
- 20.3. Kulujen maksuunpano 47
- 20.4. Tulosten informointi 47

21. TAPAHTUMAN TALOUSASIASIAT	47
21.1. Osallistumismaksu ja sen palauttaminen	47
21.2. SHS:n korvaamat kulukorvaukset	47
21.3. Palkintojen kustannukset	47
21.4. Muut kulut	47
22. TULOSTIETOJÄRJESTELMÄ	47
23. SM-REKIKOIRAKOKEIDEN JÄRJESTÄMISOHJE	48
23.1. Rekikoirien SM-kilpailukoe SM-REK	48
23.2. Rekikoirien SM-käyttökokeen järjestämisohje SM-REKÄ	48
24. KENNELLIITON YLEISET SÄÄNNÖT, OHJEET JA MÄÄRÄYKSET	49
25. REKIKOIRAKOKEIDEN (REK JA REKÄ) YLITUOMAREIDEN, PALKINTOTUOMAREIDEN JA KOETOIMITSIJOIDEN KOULUTUS- JA PÄTEVÖIMISOHJE	49
25.1. Koetoimitsijan koulutusohje	49
26. PALKINTOTUOMARIN KOULUTUSOHJE	50
27. YLITUOMARIN KOULUTUSOHJE	51

Koesääntö (A-osa)

1. YLEISTÄ

1.1. LÄHTÖKOHDAT

Suomen Kennelliiton ja arktisten rekikoirien rotuyhdistysten tarkoituksena on edistää puhtasrotuisten koirien kasvattamista ja käyttöä. Rotujärjestöt pyrkii säilyttämään ja ylläpitämään rodun alkuperäiset, erittäin hyvin arktisiin olosuhteisiin soveltuvat rekikoiraominaisuudet.

1.2. TOIMIJAKENTTÄ

Federation Cynologique Internationale (FCI) on kansainvälinen kenneljärjestö.

Suomen Kennelliitto – Finska Kennelklubben ry (Kennelliitto) on FCI:n alainen kansallinen kenneljärjestö, joka toimii suomalaisten koiraharrastusyhdistysten keskusjärjestönä. Kennelliitto edistää puhtasrotuisten, rekisteröityjen koirien kasvattamista ja käyttöä sekä edistää koirien hyvinvointia. Kennelliitto vahvistaa kansallisen kilpailusäännön, lajiohjeet ja Kennelliiton yleiset säännöt, ohjeet ja määräykset sekä vastaa koirien dopingvalvonnasta Suomessa.

Suomalainen Siperianhusky seura - Finska Siberian Husky -sällskapet ry eli SHS on siperianhusky-rodun virallinen rotujärjestö Suomessa. SHS vastaa Suomessa rekikoiraokesäännöstöstä sekä rekikoira-koekokeiden tuomareiden ja koetoimitsijoiden koulutustoiminnasta sekä kansallisten arvokilpailujen järjestämisestä.

International Federation of Sleddog Sports (IFSS). IFSS on kansallisten ja kansainvälisten rekikoira-yhdistysten keskusjärjestö. Se osallistuu rekikoira-toiminnan koulutus- ja tutkimustoimintaan sekä on vastuussa kansainvälisistä rekikoira-kilpailusäännöistä. IIFS:n missiona on edistää rekikoira-harrastuksen kehitystä huomioiden monipuolisesti erilaiset lähtökohdat sekä vaalien ja kunnioittaen rekikoirien historiaa ja alkuperäistä käyttötarkoitusta.

1.3. SÄÄNNÖSTÖN RAKENNE

Kansallinen rekikoirien koesäännöstö koostuu seuraavista osista:

A-osa	Koesääntö	
B-osa	Lajiohjeet ja tuomarin ohjeet	Liite B.1
	Kilpailun ja käyttökokeen järjestämisoheje	Liite B.2
	SM-kilpailukokeen ja SM-käyttökokeen järjestämisoheje	Liite B.3
C-osa	Kennelliiton yleiset säännöt, ohjeet ja määräykset	Liite C
D-osa	Rekikoira-koekokeiden ylituomareiden, palkintotuomareiden ja koetoimitsijoiden koulutus- ja pätevimisoheje	Liite D

Säännöstön tarkoituksena on luoda koirille ja kilpailijoille tasapuoliset ja turvalliset koe- ja kilpailuolosuhteet sekä taata kilpailusuoritusten yhdenmukaiset arvosteluperusteet.

1.4. SOVELTAMISALA

Säännöstöä sovelletaan virallisissa kansallisissa rekikoira-koekokeissa. Mikäli asiaa ei ole säännelty kansallisessa säännöstössä, noudatetaan kansainvälisesti yleisesti hyväksytyjä lajisääntöjä.

1.5. REKIKOIRAKOKEIDEN TARKOITUS

Rekikoirien kokeiden tarkoituksena on rekikoirien rodunomaisen käyttäytymisen, työskentely-, nopeus- ja tottelevaisuusominaisuuksien selville saaminen jalostusta varten, harrastajien ja heidän yhteistoimintansa kehittäminen sekä kilpailumahdollisuuksien tarjoaminen näihin sääntöihin pohjautuen.

1.6. MÄÄRITELMÄT

Kilpailu	Valjakkoajokilpailu, johon on anottu rekikoirien kilpailukoe. Kilpailussa, johon koe on myönnetty, on enemmän kuin yksi startti.
Kilpailuluokka	Kilpailuluokalla tarkoitetaan ajan iällä, valjakon koiramäärällä, starttien lukumäärällä ja/tai kilpailumatkalla rajoitettua kokonaisuutta. Kilpailussa voi olla yksi tai useampi kilpailuluokka.
Startti	Kilpailuluokan osa, jossa valjakko kiertää yhden kerran ennalta määrätyn kilpailu-uran. Startin ajanotto alkaa, kun valjakko lähtöluvan saatuaan ylittää lähtölinjan ja päättyy, kun valjakko ylittää maalilinjan. Valjakko on maalissa, kun sen ensimmäinen koira ylittää maaliviivan. Jos karannut valjakko ylittää maaliviivan ennen ajajaa, valjakon katsotaan saapuneen maaliin vasta silloin, kun ajaja ylittää maaliviivan. Muut ajanottomenetelmät ovat sallittuja, jos kilpailijoita on tiedotettu käytettävästä menetelmästä ennen kilpailun lähtöä.
Arvokilpailu	Arvokilpailuna pidetään SM-kilpailua, maajoukkueen karsintakilpailua ja maaottelua sekä muita vastaavia kilpailuita ja käyttökokeita.
Käyttökoe	Tapahtuma, johon on anottu rekikoirien käyttökoe.
Valjakko	Kilpailussa kilpailuluokan mukainen valjakko, joiden koirat ovat keskenään samanrotuisia ja rekisteröityjä koiria. Kaikkien valjakon koirien ei ole pakko osallistua kilpailukokeeseen. Käyttökokeessa valjakko, jossa juoksee vähintään yksi ja enintään tuomarin määrittelemä määrä käyttökokeeseen osallistuvia koiria. Kaikkien koirien on oltava rekisteröityjä.
Ajaja	Valjakon ajaja, joka ohjaa koiria kilpailussa tai käyttökokeessa.
Ajajien kokous	Tuomarinpuhuttelu, joka pidetään kaikille ajajille yhteisesti kilpailun tai käyttökokeen aloittamistilaisuudessa. Ajajien kokouksen ajankohta määritellään kilpailukutsussa.
Kilpailukutsu	Ajajille suunnattu kutsu kilpailuun tai käyttökokeeseen. Kilpailukutsusta ilmenee vähintään ajajienkokouksen ajankohta sekä ne asiat, jotka on mainittu koeanomuksessa.
Ylituomari	ko. koelajin ylituomarioikeudet omaavat tuomari, joka vastaa koko kilpailusta tai käyttökokeesta.
Palkintotuomari	ko. koelajin palkintotuomarin oikeudet omaava tuomari, joka osallistuu kilpailun tai käyttökokeen arvosteluun
Tuomari	Ylituomari tai palkintotuomari samanarvoisina suorittamassa arvostelutehtäväänsä.
Tuomarikollegio	Kolmen ko. koemuodon kokeneen ylituomarin muodostama arviointiryhmä.
Vastaava koetoimitsija	Kutsutaan säännöstössä nimellä toimitsija. Vastaavana koetoimitsijana voi toimia ko. koelajissa pätevyity koetoimitsija.
Rekikoirarotu	Kennelliiton määrittelemä rekisteröity arktinen rekikoirarotu.
Järjestäjä	Kilpailun tai käyttökokeen järjestämisestä vastaava yhdistys.

1.7. KOETYYPIT JA –LUOKAT

1.7.1. Kilpailukoe REK

Kilpailukoe suoritetaan rekikoirien valjakkoajokilpailuissa.

Kilpailuluokat ja –matkat ovat FCI:n hyväksymät. Kilpailukoe järjestetään siperianhuskyille vain neljän (4) koiran ja sitä suuremmissa luokissa. Kahden koiran luokan REK-koe voidaan järjestää kaikille muille arktisille roduille (FCI roturyhmä 5, alaryhmä 1), paitsi siperianhuskylle.

Kilpailukoe järjestetään vain, jos kilpailuluokkaan osallistuu vähintään kolme (3) valjakkoa.

Kilpailukoetuloksen saaminen edellyttää REK-laskentasäännön minimiarvojen täyttymistä. SM-kokeen valjakoiden vähimmäismäärän rajoitukset on mainittu SM rekikoirakokeiden järjestämishjeessa (Liite B.2). *(Muutos luokkakokoon valtuusto 23.11.19, voimassa 1.1.2020 alkaen)*

1.7.2. Käyttökoe REKÄ

Käyttökoe suoritetaan käyttökoetilaisuudessa. Käyttökoe voidaan suorittaa yleisessä (REKÄ-YLE) ja johtajakoiraluokassa (REKÄ-JOH).

Käyttökoe järjestetään, jos siihen ilmoittautuu vähintään kymmenen (10) koiraa.

1.8. KOKEIDEN MYÖNTÄMINEN

Kennelpiirit myöntävät kansalliset rekikoirakokeet. Arvokilpailukokeet ja –käyttökokeet myöntää Kennelliitto SHS:n esityksestä.

Rekikoirien kilpailukoe myönnetään suoritettavaksi ainoastaan valjakkoajokilpailun yhteydessä. Kilpailukokeen on muodostuttava vähintään kahdesta startista. Kilpailukokeen tulos lasketaan perustuen kaikkien starttien yhteistulokseen. Kokeen luonteen vuoksi kilpailukoetta ei voida rajoittaa muutoin kuin rotuun perustuen.

Koetta ei myönnetä, mikäli samana ajankohtana Suomessa järjestetään kansainvälinen tai kansallinen arvokilpailu. Kokeen järjestämisoikeus voidaan myös evätä, mikäli kokeen järjestäjä on aiemmin toiminut säännösten vastaisesti anoessaan tai järjestäessään kokeen tai mikäli muutoin ei ole takeita kokeen moitteettomasta järjestämisestä.

2. KILPAILUN JA KÄYTTÖKÖKEEN JÄRJESTÄMINEN

Kilpailu ja käyttökoe järjestetään rekikoirien koesäännösten mukaisesti. Järjestäjän on noudatettava yleisötapahtuman järjestämiseen liittyviä viranomaismääräyksiä.

Järjestäjän tulee valvoa säännösten noudattamista kilpailun tai käyttökokeen aikana. Järjestäjä vastaa kilpailun ja käyttökokeen turvallisuudesta sekä yleisestä järjestyksestä kilpailupaikalla.

Järjestäjä vastaa tapahtuman taloudesta.

Kilpailun ja käyttökokeen järjestämisestä on annettu tarkempia ohjeita Järjestämishjeissa (Liite B.2 ja Liite B.3).

2.1. JÄRJESTÄMISOIKEUDEN ANOMINEN

2.1.1. Järjestäjä

Kilpailun tai käyttökokeen voi järjestää Kennelliitto, rekikoirarotuyhdistys tai Kennelliiton jäsenyhdistys yhteistyössä rekikoirarotuyhdistyksen kanssa.

Järjestäjä nimeää vastuuhenkilöksi pätevöidyn koetoimitsijan, jota kutsutaan vastaavaksi koetoimitsijaksi.

Vastaava koetoimitsija vastaa kaikista niistä järjestäjän vastuulle kuuluvista asioista, jotka jäävät koetuomarin toimivallan ulkopuolelle.

Anoessaan kokeen järjestämisoikeutta kokeen järjestäjä sitoutuu noudattamaan rekikoirien koesäännöstöä.

2.1.2. Anomisen määräaika

Kilpailut anotaan kulloinkin voimassa olevan Kennelliiton määräaikaisilmoituksen mukaisesti (Liite C).

2.1.3. Anomuksen sisältö

Anomuksessa on mainittava koelaji, järjestävä yhdistys, vastaava koetoimitsija, mahdollinen kilpailun tai käyttökokeen nimi ja erityispiirteet, osanottorajoitukset, aika ja paikka, kilpailuluokat tai käyttökoeluokat sekä osanottomaksua ja ilmoittautumista koskevat tiedot. Samalla on esitettävä tehtävään suostuneen ylituomarin ja hänen varahenkilönsä nimet; heidän on ilmoitettava suostumuksestaan ennen anomuksen jättämistä.

Anomusta koskevat muutokset on saatettava kokeen myöntäjän tietoon mahdollisimman pikaisesti muutosten tultua järjestäjän tietoon.

2.1.4. Anomuksen osoittaminen

Anomus osoitetaan kokeen myöntäjälle voimassa olevan Kennelliiton määräaikaisilmoituksen mukaisesti (Liite C).

Kaikki kilpailut ja käyttökokeet anotaan Järjestämishojjeiden mukaisesti (Liite B.2 ja Liite B.3).

2.1.5. Kilpailusta ja käyttökokeesta tiedottaminen

Kennelpiirit toimittavat myöntämistään kokeista listan Kennelliiton määräaikaisilmoitusten mukaisesti julkaistavaksi Koiramme -lehdessä.

Järjestäjä voi omatoimisesti tiedottaa kokeesta ja kilpailusta kilpailukutsuna.

2.2. YLITUOMARI JA HÄNEN VARAHENKILÖNSÄ

Ylituomarin tulee olla FCI:n tunnustaman kansallisen kenneljärjestön hyväksymä rekikoirakoetuomari siinä koelajissa, jonka arvostelu on kyseessä sekä FCI:n tunnustaman kansallisen kenneljärjestön jäsen. Suomalaisen tuomarin tulee olla Kennelliiton ja SHSn jäsen.

Kokeen myöntäjä tarkastaa suomalaisen ylituomarin arvosteluoikeudet ennen kokeen myöntämistä. Järjestäjä tarkistaa ulkomaisen tuomarin arvosteluoikeudet ja todentaa asian koepöytäkirjaan.

Ottaessaan vastaan kilpailun ylituomarin tehtävän ylituomari sitoutuu noudattamaan rekikoirien koesäännöstöä. Ylituomarin on vastattava järjestäjän tuomarikutsuun kirjallisesti. Kirjallinen vastaus on ylituomaria ja järjestäjää sitova, eikä järjestäjä voi vaihtaa kilpailulle nimettyä ylituomaria tämän jälkeen. Ylituomari voi peruuttaa tehtävän sairauden, työesteen tai muun vastaavan henkilökohtaisen syyn johdosta. Kilpailun myöntänyt taho voi perustellusta syystä nimetä kilpailulle toisen ylituomarin.

Ylituomarin tehtävänä on valvoa, että kokeessa noudatetaan rekikoirien koesäännöstöä, sekä vastata suoritusten sääntöjen mukaisesta, tasapuolisesta ja oikeudenmukaisesta arvostelusta. Ylituomarilla on oikeus puuttua ajajien sopimattomaan käyttäytymiseen kilpailupaikalla. Lisäksi ylituomari ratkaisee kilpailun tai käyttökokeen aikana syntyneet erimielisyydet toimivaltansa rajoissa. Tarkempia ohjeita ylituomarin tehtävästä on annettu Tuomarin ohjeessa (Liite B.1).

Ylituomarin ja palkintotuomarin on ylläpidettävä taitojaan. Rekikoirakokeiden ylituomareiden ja palkintotuomareiden koulutuksesta ja päteväytymisestä on annettu tarkempia määräyksiä kulloinkin voimassa olevassa koulutus- ja päteväntiiohjeessa (Liite D).

Ylituomarin ja arvosteleavan palkintotuomarin jääviys määräytyy kulloinkin voimassa olevan Kennelliiton yleisen jääviyssäännön mukaan (Liite C).

2.3. VASTAAVA KOETOIMITSIJA

Toimitsijan tulee olla kennelpiirin hyväksymä koetoimitsija siinä koelajissa, jonka arvostelu on kyseessä sekä FCI:n tunnustaman kansallisen kenneljärjestön jäsen. Suomalaisen toimitsijan tulee olla Kennelliiton ja rekikoirarotuyhdistyksen jäsen.

Kokeen myöntäjä tarkastaa toimitsijaoikeudet ennen kokeen myöntämistä.

Ottaessaan vastaan kilpailun tai käyttökokeen vastaavan koetoimitsijan tehtävän toimitsija sitoutuu noudattamaan rekikoirien koesäännöstöä. Toimitsijan on vastattava järjestäjän kutsuun kirjallisesti. Kirjallinen vastaus on toimitsijaa ja järjestäjää sitova, eikä kumpikaan osapuoli voi vaihtaa nimettyä vastaavaa koetoimitsijaa ilman yhteistä sopimusta. Koetoimitsija voi peruuttaa tehtävän sairauden, työesteen tai muun vastaavan henkilökohtaisen syyn johdosta. Kilpailun myöntänyt taho voi perustellusta syystä nimetä kilpailulle toisen koetoimitsijan.

Tarkempia ohjeita koetoimitsijan tehtävästä on annettu järjestämisohejeissa (Liite B.2 ja Liite B.3).

Vastaavan koetoimitsijan on ylläpidettävä taitojaan. Rekikoirakokeiden koetoimitsijan koulutuksesta ja päteväytymisestä on annettu tarkempia määräyksiä kulloinkin voimassa olevassa koulutus- ja päteväntiiohjeessa (Liite D).

2.4. KILPAILUN TAI KÄYTTÖKOKEEN SIIRTO TAI PERUUTUS

Kilpailu tai käyttökoe siirretään tai peruutetaan kulloinkin voimassa olevan Kennelliiton kokeiden ja kilpailujen ajankohdan siirtoa koskevan ohjeen mukaisesti (Liite C).

3. KILPAILUKELPOISUUS JA SEN RAJOITTAMINEN

Kilpailukelpoisuudella tarkoitetaan sitä, että ajaja ja koira täyttävät kilpailuun tai käyttökokeeseen osallistumiselle asetetut edellytykset. Ajaja vastaa omasta ja koiransa kilpailukelpoisuudesta. Alle 18-vuotiaan henkilön osalta ajajan ja koiran kilpailukelpoisuudesta vastaa ajajan huoltaja.

Järjestäjä vastaa ajajan ja koiran kilpailukelpoisuuden tarkastamisesta. Ajaja tai koira on suljettava pois kilpailusta tai käyttökokeesta, mikäli kilpailukelpoisuuden edellytykset eivät täyty.

Ilman kilpailukelpoisuutta osallistuneen ajajan tai koiran tulokset on mitätöitävä. Jos ajajan tulokset mitätöidään, mitätöinti koskee kaikkia valjakon koiria.

3.1. VALJAKON AJAJAN KILPAILUKELPOISUUS

3.1.1. Kilpailuoikeus

Ajajalla on oltava kotimaassaan kilpailuoikeus.

Suomessa kilpailevan ajajan kansallinen kilpailuoikeus osoitetaan vakuutusyhtiön antamalla todistuksella ajajan voimassaolevasta tapaturmavakuutuksesta, joka kattaa valjakkoajakilpailun tai vakuutuksen sisältävällä lajilisenssillä.

Ulkomaalaisilla ajajilla sekä ulkomailla kilpailevilla suomalaisilla ajajilla on oltava edustamansa maan kansallisen kenneljärjestön kilpailukirja tai lisenssi todistuksena kilpailuoikeudesta.

3.1.2. Ajajan ikä

Ajajan on täytettävä kilpailuluokkaan vaadittava vähimmäisikä. Ikäkausikilpailujen osallistumisoikeus alkaa sen vuoden alusta, jonka aikana ajaja täyttää alaikärajan ja päättyy sen vuoden lopussa, jonka aikana ajaja täyttää yläikärajan.

3.2. KOIRAN KILPAILUKELPOISUUS REKIKOIRAKOKEISSA

3.2.1. Rekisteröinti

Kilpailu- tai käyttökokeeseen osallistuvan koiran tulee olla rekisteröity Kennelliiton rotukoira-rekisteriin tai muuhun FCI:n tunnustamaan rotukoira-rekisteriin.

3.2.2. Koiran ikä

Kilpailukokeeseen ja käyttökokeeseen osallistuvan koiran tulee olla vähintään viidentoista (15) kuukauden ikäinen. Valjakkoajon pitkillä ja keskipitkillä matkoilla koiran on oltava vähintään kahdeksantoista (18) kuukauden ikäinen.

3.2.3. Rokotukset

Koiran tulee olla rokotettu kulloinkin voimassa olevien Kennelliiton rokotusmääräysten mukaisesti (Liite C). Rokotusmääräykset koskevat koko valjakkoa.

3.2.4. Tunnistusmerkintä

Koiran tulee olla tunnistusmerkitty kulloinkin voimassa olevan Kennelliiton tunnistusmerkintää koskevan määräyksen mukaisesti (Liite C).

3.2.5. Koiran kilpailukelpoisuuden rajoitukset

Kilpailun tai käyttökokeen valjakkoon ei saa osallistua

- sairas koira,
- narttu 30 vrk ennen arvioitua penikointia ja alle 42 vrk penikoimisen jälkeen
- koira, joka ei täytä Kennelliiton voimassa olevia antidoping määräyksiä (Liite C),
- vihaisesti käyttäytyvä koira tai
- vuonna 2001 tai sen jälkeen syntynyt koira, jolle on maa ja metsätalousministeriön asetuksen (1070/2000) vastaisesti suoritettu eläimen ulkonäön muuttamiseksi leikkaus (Liite C).

3.3. KILPAILUA JA KÄYTTÖKOETTA KOSKEVAT RAJOITUKSET

Kilpailu voidaan rajoittaa tietyn rodun sisäiseksi kilpailuksi. Käyttökokeen voi rajoittaa koirien lukumäärällä silloin kun kyseessä ei ole arvokilpailu.

4. ILMOITTAUTUMINEN KILPAILUUN TAI KÄYTTÖKOKEESEEN

Kun koira ilmoitetaan kilpailuun tai käyttökokeeseen, koiran ajaja sitoutuu noudattamaan rekikoirien koesäännöstöä sekä tuomarin ja järjestäjän antamia ohjeita, määräyksiä ja päätöksiä.

4.1. KILPAILUUN JA KÄYTTÖKOKEESEEN ILMOITTAUTUMINEN

Kilpailuun ja käyttökokeeseen ilmoittautuminen on tehtävä viimeistään järjestäjän ilmoittamaan määräpäivään mennessä. Ilmoittautuessa on annettava vaadittavat tiedot ja esitettävä tosine osallistumismaksun suorittamisesta. Tarkempia ohjeita ilmoittautumisesta annetaan järjestämishjeissa (Liite B.2 ja Liite B.3).

Järjestäjän ei tarvitse ottaa huomioon puutteellista tai myöhässä tullutta ilmoittautumista.

Mikäli kilpailuun osallistuvien valjakoiden tai käyttökokeeseen osallistuvien koirien määrä on etukäteen rajoitettu, järjestäjän on ilmoitettava ilmoittautuneille osallistumisoikeudesta tai varasijasta. Osallistujamäärältään rajoitetusta kilpailusta poisjääneen tilalle voidaan varasijalta ottaa toinen osallistuja. Osallistujamäärän rajoittamisen perusteella karsiutuneiden osallistujien osallistumismaksut tulee palauttaa täysimääräisenä.

4.2. ILMOITTAUTUMINEN TAPAHTUMAPAIKALLA JA AJAJIEN KOKOUS

Ajajan on ilmoitauduttava tapahtumapaikalla järjestäjän antaman aikataulun mukaisesti. Järjestäjä voi evätä osallistumisoikeuden ajajalta, joka ei ole ilmoittautunut ajoissa.

Ilmoittautumisen yhteydessä on esitettävä koiran rekisteri- ja rokotustodistukset sekä mahdolliset muut ajajan ja koiran kilpailukelpoisuuden toteamiseksi tarvittavat asiakirjat. Tarkempia ohjeita kilpailukelpoisuuden tarkastamisesta on annettu järjestämishjeissa (Liite B.2 ja Liite B.3).

4.3. OSALLISTUMISMAKSUN PALAUTTAMINEN

Osallistumismaksua ei palauteta, mikäli ajaja tai koira on jäänyt pois kilpailusta tai käyttökokeesta ilman hyväksyttävää syytä. Osallistumismaksu on palautettava, mikäli poisjääminen on johtunut tuomarin jäävyydestä, ilmoitetun koiran kiimasta, ajajan tai koiran sairaudesta (lääkärin/eläinlääkärintodistus) tai kuolemantapauksesta. Koiran kiimasta tulee esittää kahden esteettömän henkilön allekirjoittama todistus. Poisjäämisestä on ilmoitettava ennen kilpailun tai käyttökokeen alkamista. Järjestäjä voi vähentää osallistumismaksusta käsittelykulut.

5. KILPAILUN TAI KÄYTTÖKOESUORITUKSEN KULKU

5.1. VALJAKON AJAJAN VELVOLLISUUDET

Ajajan on noudatettava rekikoirien koesäännöstöä sekä tuomarin ja järjestäjän antamia ohjeita, määräyksiä ja päätöksiä.

Ajajan on käsiteltävä ja koulutettava koira eläinsuojelusäädösten ja hyvän koiranpitotavan mukaisesti sekä huolehdittava koiran kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista.

Valjakon ajaja vastaa myös mahdollisten avustajiensa käyttäytymisestä edellä mainitun säännön mukaisesti.

5.2. RATA JA RATAMERKIT

Järjestäjä ilmoittaa kilpailussa tai käyttökokeessa käytettävän rata-alueen sijainnin sekä osoittaa lähtö- ja maalialueen. Kilpailussa kilpailu-ura on merkitty kansainvälisesti hyväksytyillä ratamerkeillä, jotka osoittavat kääntymissuunnat sekä varoittavat uralla olevasta mahdollisesta vaarasta.

5.3. AJAJIEN KOKOUS

Ajajan tai hänen edustajansa on oltava läsnä ajajien kokouksessa, jos kilpailukutsussa on niin ilmoitettu.

Ajajille selvitetään kilpailureitti ja erityisesti sen mahdolliset vaarakohdat sekä käydään läpi ratamerkit ja niiden sijoittelu sekä muut tarpeelliset asiat.

Tuomari antaa ajajien kokouksessa ajajille ne ohjeet, jotka katsoo tarpeelliseksi.

5.4. LÄHTÖLUVAN EPÄÄMINEN TAI KOIRAMÄÄRÄN VÄHENTÄMINEN VALJAKOSSA

Tuomari voi evätä lähtöluvan tai määrätä koiran jätettäväksi pois valjakosta, mikäli

- koira ei suorituskyvyn puutteen tai huonon yleisen kunnan tai muun terveydellisen seikan vuoksi ole kilpailun edellyttämässä kunnossa tai
- varusteet eivät ole asianmukaiset ja turvalliset tai
- jos hänen mielestään valjakko on liian suuri kyseiselle ajajalle

Lähtölupa voidaan evätä myös jos ajaja toimii vastoin tuomarin tai järjestäjän antamia ohjeita tapahtumapaikalla ennen suorituksen alkamista.

5.5. SUORITUKSEN ARVOSTELU

Kaikki suoritukset arvostellaan yhdenmukaisten arvosteluperiaatteiden mukaisesti. Tarkempia ohjeita kilpailusuorituksen kulusta ja sekä arvostelusta on annettu tuomarin ohjeessa (Liite B.1).

Tuomari voi käyttää mahdollisuuksien mukaan apunaan avustavaa tuomaria tai teknisiä apuvälineitä arvostelua helpottamaan.

Sääntöjen mukaisesta arvostelusta ei voi valittaa.

5.6. TULOS

5.6.1. Kilpailukoe

Valjakon saavuttaman kilpailun kokonaisajan ja voimassaolevien laskentasääntöjen mukaisesti koira saa arvosanan:

Kiitettävä	REK1
Hyvä	REK2
Hyväksytty	REK3
Hylätty	REK0
Keskeyttänyt	REK-
Ainoana maaliin saapunut	REK*

Kaikki valjakon kokeeseen osallistuneet koirat saavat saman tuloksen lukuunottamatta mahdollisesti keskeyttänyttä tai hylättyä koira.

5.6.2. Käyttökoe

Käyttökoeluokan sekä koiran saaman yhteispistemäärän ja voimassaolevien pisterajojen mukaisesti koira saa arvosanan:

Kiitettävä	REKÄ-JOH1	REKÄ-YLE1
Hyvä	REKÄ-JOH2	REKÄ-YLE2
Hyväksytty	REKÄ-JOH3	REKÄ-YLE3
Hylätty	REKÄ-JOH0	REKÄ-YLE0
Keskeyttänyt	REKÄ-JOH-	REKÄ-YLE-

5.7. SUORITUKSEN HYLKÄÄMINEN

Tuomari voi hylätä suorituksen voimassaolevaan säännöstöön perustuvasta syystä.

5.8. SUORITUKSEN KESKEYTTÄMINEN

Tuomari voi keskeyttää suorituksen, mikäli

- koira ei suorituskyvyn puutteen tai huonon yleisen kunnon tai muun terveydellisen seikan vuoksi ole kilpailun edellyttämässä kunnossa, tai
- ajaja syyllistyy koiran sopimattomaan kohteluun kilpailusuorituksen aikana tai
- koira yrittää purra ihmistä tai toista koira kilpailusuorituksen aikana.

5.9. FORCE MAJEURE

Tuomari voi keskeyttää kilpailu- tai käyttökoesuorituksen ennalta arvaamattomissa tilanteissa, joihin tuomari, järjestäjä eikä ajaja ole voinut vaikuttaa.

Jos keskeyttäminen tapahtuu kilpailussa eikä kilpailusuoritusta enää voida jatkaa, kilpailu keskeytetään kokonaan ja kaikkien valjakoiden kokonaiskilpailun tulos muodostuu niistä starteista, jotka pystyttiin ajamaan ennen keskeytystä.

Tuomari voi myös force majeure - tapauksessa keskeyttää startin ja määrätä kaikkien valjakoiden startin alkamaan alusta. Suoritus aika määräytyy tällöin jälkimmäisen startin suorituksen mukaisesti.

Käyttökokeessa, kun suorituksen jatkaminen on mahdollista, tuomari antaa ajajalle merkin jatkaa suoritusta siitä kohtaa, mihin se pysäytettiin. Arvostelumerkinnot, jotka annettiin ennen keskeytystä, pysyvät voimassa ja niiden kertyminen jatkuu keskeyttämiskohdasta lähtien.

6. SIOITUKSET JA VALIONARVOT

6.1. SIOITUKSET

Kilpailussa sijoitus perustuu ajanotossa saatuun suoritusajaan. Käyttökokeessa sijoitus perustuu koiran saamaan pistemäärään.

6.2. VALIONARVOT

Valionarvon myöntämisessä noudatetaan kulloinkin voimassaolevaa Kennelliiton valioarvosääntöä. Kunkin rekikoirarodun rotujärjestö oman rotunsa osalta tekee muutosesitykset valioarvosääntöön rekikoirien käyttövalioihin liittyviin valionarvoihin.

7. TULOSTEN VAHVISTAMINEN JA LÄHETTÄMINEN

Järjestäjä vastaa tulosten ja tietojen kirjaamisesta koepöytäkirjaan. Mahdollisista kurinpitoon liittyvistä seikoista on tehtävä merkintä koepöytäkirjaan. Järjestäjän on toimitettava tapahtuman ylituomarin tarkastama ja vahvistama koepöytäkirja kennelpiirille viikon kuluessa kilpailun tai käyttökokeen päättymisestä.

Tarkempia ohjeita tulosten kirjaamisesta, vahvistamisesta ja lähettämisestä sekä mahdollisten puutteiden ja virheiden korjaamisesta on annettu järjestämisohjeessa (Liite B.2 ja Liite B.3).

Kennelpiiri toimittaa tulokset kahden (2) viikon kuluessa Kennelliitolle.

8. ERINÄISET ASIAT

8.1. VASTUU VAHINGOISTA

SHS ja Kennelliitto eivät vastaa säännösten soveltamisesta aiheutuvista vahingoista. Järjestäjän on vakuuttamalla tai muulla tavoin varauduttava kilpailujen järjestämisestä mahdollisesti aiheutuvien vahinkojen varalta. Järjestäjällä on oltava ryhmätapaturmavakuutus tuomareille ja kilpailun toimihenkilöille sekä vastuuvakuutus, joka kattaa kilpailun järjestämisestä johtuvat yleisöä, toimihenkilöä tai ulkopuolista kohdanneet henkilö - ja esinevahingot.

Ajaja ja koirat osallistuu kilpailuun ja käyttökokeeseen omalla vastuullaan. Ajaja ja/tai koiran omistaja vastaavat aiheuttamastaan tai koiransa aiheuttamasta vahingosta.

8.2. SOPIMATON KÄYTTÄYTYMINEN

8.2.1. Sopimaton käyttäytyminen kilpailun tai käyttökokeen aikana

Ajajan on noudatettava rekikoirien koesäännöstöä sekä tuomarin ja järjestäjän antamia ohjeita, määräyksiä ja päätöksiä. Ajajan ja hänen mahdollisten avustajiensa on muutenkin esiinnyttävä moitteettomasti kilpailun tai käyttökokeen ajan.

Mikäli ajaja tai avustaja käyttäytyy kilpailun tai käyttökokeen aikana sopimattomasti, arvostelee tuomaria, kurittaa omaa tai toisen koiraa tai toimii vilpillisesti, tulee ylituomarin sulkea ajaja pois kilpailusta tai käyttökokeesta. Poistamisesta on tehtävä merkintä pöytäkirjaan. Vakavista tapauksista ylituomari tekee ilmoituksen Kennelliitolle toimenpiteitä varten. Pois suljettu ajaja ei voi saada kilpailun tai käyttökokeen aikana tuloksia.

Tuomarin ollessa kysymyksessä on asia esitettävä Kennelliiton käsiteltäväksi.

8.2.2. Koiran käyttäytyminen

Ylituomarilla on oikeus sulkea koira pois kilpailusta tai käyttökokeesta, mikäli koira kilpailun tai käyttökokeen aikana käyttäytyy aggressiivisesti ihmistä tai koira kohtaan. Koiran vihaisesta käyttäytymisestä tehdään ilmoitus Kennelliitolle noudattaen kulloinkin voimassa olevaa Kennelliiton ohjetta koiran käyttäytymisestä kokeissa tehtävistä ilmoituksista, niiden käsittelystä ja seuraamuksista (Liite C).

8.3. ERIMIELISYYDET JA VALITUKSET

Erimielisyyksissä, valituksissa ja muutoksenhaussa noudatetaan Kennelliiton kulloinkin voimassa olevaa muutoksenhakuohjetta.

8.4. MUUTOKSET KOESÄÄNTÖÖN

Muutokset koesääntöön vahvistaa Kennelliiton valtuusto SHSn varsinaisen tai ylimääräisen kokouksen esityksestä.

Muutokset koesääntöön liittyviin ohjeisiin hyväksyy Kennelliitto SHSn hallituksen esityksestä.

8.5. PAKOTTAVAT SYYT

Kennelliiton hallitus voi erittäin painavista syistä määrääjäksi rajoittaa kokeisiin, kilpailuihin ja testeihin osallistumista ja antaa näitä koskevia erikoismääräyksiä sekä hyväksyä muita poikkeustoimia tämän säännön osalta.

Lajiohjeet ja tuomarin ohjeet (B-osa)

Hyväksytty Kennelliitossa 4.3.2021, voimassa 1.9.2021 alkaen.

9. TUOMARI

9.1. YLEISTÄ

Ylituomarin tulee olla FCI:n tunnustaman kansallisen kenneljärjestön pätevimä. Ulkomaisen ylituomarin arvostelu-oikeus on varmistettava ko. maasta Kennelliiton kautta. Kotimaisen palkintotuomarin pätevyi hänen asuinpaikkakuntansa kennelpiiri SHS:n suosituksesta.

Tuomarin on ylläpidettävä taitojaan siten, että hän kykenee suoriutumaan tuomarin tehtävistä ja on tietoinen lajin yleisistä kehityssuunnista. Tuomareiden koulutuksesta ja pätevyitymisestä on annettu tarkempia määräyksiä kulloinkin voimassa olevassa koetuomareiden koulutus- ja pätevyintiohjeessa (Liite C) sekä rekikoirakokeiden tuomareiden ja toimitsijoiden koulutus- ja pätevyimisohjeessa (Liite D).

9.2. TUOMARIN TOIMINTAA OHJAAVAT PERIAATTEET

Tuomarin on tunnettava rekikoirien koesäännöstön sisältö ja hänellä tulee olla laaja lajituntemus. Tuomarin on noudatettava tuomareiden yhteisesti sopimia kansallisia tulkintaohjeita. Tuomarin tulee myös tuntea kansainvälisesti noudatettavat valjakkoajon kilpailusäännöt.

Tuomarin on oltava tinkimätön, rehellinen ja oikeudenmukainen, ja hänen on kohdeltava kaikkia ajajia ja koiria samojen periaatteiden mukaisesti. Tuomarin on toimittava objektiivisesti eikä hänen tule antaa tunteidensa vaikuttaa päätöksiinsä.

Tuomarin tulee käyttäytyä kohteliaasti ja asiallisesti. Tuomarin on oltava puolueeton. Tuomarin ei tule ottaa vastaan tehtävää, joka vaarantaa hänen puolueettomuutensa tuomarina.

9.3. TUOMARIN TEHTÄVÄT

Tuomarin tehtävänä on valvoa, että kilpailussa tai käyttökokeessa noudatetaan säännöstöä. Tuomari vastaa kilpailu-uran suunnittelusta ja toteutuksesta sekä suoritusten sääntöjen mukaisesta arvostelusta. Tuomarin on otettava huomioon vallitsevat olosuhteet arvioidessaan kilpailun turvallista ja tasapuolista läpivientä.

Tuomari tekee yhdessä järjestäjän kanssa tapahtumapaikalla tapahtuman järjestämiseen ja kulkuun liittyvät päätökset. Tuomarilla on oikeus puuttua ajajien tai heidän avustajiensa sopimattomaan käyttäytymiseen. Lisäksi tuomari ratkaisee kilpailun tai kilpailutapahtuman aikana syntyneet erimielisyydet toimivaltansa rajoissa. Tuomarin on ilmoitettava Kennelliitolle sellaisista säännöstön vastaisista rikkomuksista, joiden ratkaisemiseen hänen toimivaltansa ei riitä.

Tuomarin tulee kilpailussa tai käyttökokeessa

- ylituomarina toimiessaan ohjeistaa vastaava koetoimitsija mahdollisista tunnustusmerkintä- ja juoksutarkastuksista,
- tuomarina toimiessaan arvostella ne kilpailuluokat, jotka on hänen arvosteltavakseen etukäteen sovittu,
- tuomarina toimiessaan valvoa kilpailu-uran rakentamista varmistaa uran turvallisuus ja sääntöjenmukaisuus,
- ylituomarina toimiessaan vahvistaa pöytäkirjat,
- ylituomarina toimiessaan valvoa tuomarikokelaiden harjoitusarvostelut ja antaa niistä kirjallinen lausunto sekä tehdä harjoitusarvostelijasta merkintä pöytäkirjaan sekä
- ylituomarina toimiessaan valvoa yhdessä vastaavan koetoimitsijan kanssa toimitsijaharjoittelijoiden työskentelyä ja antaa toiminnasta kirjallinen arvostelu.

9.4. PUKEUTUMINEN

Tuomarin tulee pukeutua asiallisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Hänellä ei saa olla yllään sponsoreiden tai yhdistysten tunnuksia.

9.5. MATKAKULUT, PÄIVÄRAHAT JA MUUT KULUKORVAUKSET

Tuomarin ja vastaavan koetoimitsijan matkakulut, päivärahat sekä majoittumis- ja ateriakorvaukset maksetaan Kennelliiton matkustussäännön mukaisesti.

9.6. HARJOITUSARVOSTELIJA

Palkinto- tai ylituomariksi aikovan on tuomarikoulutuksen jälkeen suoritettava harjoitusarvostelija pätevytykseen tuomariksi.

Lupa harjoitusarvosteluun anotaan kirjallisesti kilpailunjärjestäjältä ja kilpailulle nimetyltä ylituomarilta viimeistään ilmoittautumisajan päättymiseen mennessä. Järjestäjällä tai ylituomarilla on oikeus kieltäytyä harjoitusarvostelijasta.

Harjoitusarvostelijalle tarjotaan ruoka, mikäli kilpailupaikalle on järjestetty ruokailu. Muita harjoitusarvostelijan kuluja ei korvata.

10. KILPAILUREITTI

10.1. OHJEITA SUUNNITTELULLE

Tuomari asettaa kilpailu- tai käyttökokeen uralle omat vaatimuksensa sekä tarkastaa reitin tapahtumapaikalla, mutta järjestäjä on velvollinen rakentamaan ja merkitsemään kilpailu-uran.

Kilpailureittiä suunniteltaessa on pyrittävä mahdollisimman suureen turvallisuuteen sekä koirille että ajajille. Erityisen tärkeää on huomioida valjakkoajon ja kilpailuluokkien erityistarpeet.

Kilpailussa ura merkitään kansainvälisesti hyväksytyin ratamerkein erityisesti huolehtien vaarapaikkojen asianmukaisista merkinnöistä. Käyttökokeessa ura merkitään niiltä osin kuin tuomari katsoo sen tarpeelliseksi.

Lisäohjeita on kerrottu Kilpailun ja käyttökokeen järjestämisoheessa (Liite C).

10.2. KILPAILUN LÄHTÖ- JA MAALIALUE

Lähtöalue on lähtöviivasta vähintään 30 m eteenpäin jatkuva rataosuus, jonka päätyminen tulee merkitä ratamerkein.

Maalin lähestymisalueen tulee yleensä olla vähintään 800 m pitkä ja tarpeeksi leveä ohituksille. Lähestymisalueen alkukohta on merkittävä ratamerkein. Maaliviivan tulee olla selvästi merkitty.

Lisäohjeita on kerrottu Kilpailun ja käyttökokeen järjestämisoheessa (Liite B.2).

10.3. AJANOTTO

Kilpailussa ajanotto tehdään kokonaisen sekunnin tarkkuudella. Käyttökokeessa ei mitata suoritusaikaa.

11. KILPAILUKOE (REK) KOESUORITUKSEN ARVOSTELU

11.1. YLEISTÄ

Kilpailukokeen valjakon koirien on oltava saman rotuisia.

Kaikkien valjakoiden kilpailusuoritukset arvostellaan yhdenmukaisten arvosteluperiaatteiden mukaisesti. Epäselvät tapaukset ratkaistaan ajajan tai hänen koiransa eduksi.

Sääntöjen mukaisesta arvostelusta ei voi valittaa.

11.2. SUORITUKSEN KULKU

Valjakolle on ennalta määrätty järjestäjän ilmoittama lähtöaika, jota ajajan tulee noudattaa. Ajaja pysäyttää valjakon lähtölinjalle niin, että reki tai kärry jää kokonaan lähtöviivan taakse.

Lähtöluvan antaja ilmoittaa kuuluvasti milloin valjakko saa lähteä. Valjakko aloittaa suorituksen lähtöluvan saatuaan. Ajanotto alkaa silloin, kun ennalta määrätty lähtöaika täyttyy.

Ajajan tehtävänä on ohjata valjakko ennalta määrätyn kilpailureitin läpi. Ajanotto loppuu, kun ajaja on ylittänyt maalilinjan. Valjakko ei saa poistua maalialueelta ennen kuin tuomari tai järjestäjä on antanut siihen luvan.

11.3. REK-KOKEEN ARVOSTELUOHJEET

Arvosanat saadaan alla olevan taulukon mukaisesti:

Perusaika, kun valjakoiden lukumäärä on

2 -10	Kahden ensimmäisen keskiarvo
11-20	Kolmen ensimmäisen keskiarvo
Yli 21	Neljän ensimmäisen keskiarvo
Kiitettävä	REK1 aika alle 105 % perusajasta
Hyvä	REK2 aika alle 120 % perusajasta
Hyväksytty	REK3 aika alle tai tasan 130 % perusajasta
Hylätty	REK0 aika yli 130 % perusajasta
Keskeyttänyt	REK-
Ainoana maaliin saapunut	REK*

Kokeen keskeyttänyt koira ei saa tulosta. Ylituomari voi hylätä koiran tai valjakon perustellusta syystä.

Perusaikaa laskettaessa otetaan huomioon vain valjakot, jotka koostuvat kokonaan saman rotuisista koirista.

Valjakoiden lukumäärä = ensimmäiselle kierrokselle uralle startanneet valjakot, joiden kaikki koirat on rekisteröityjä samanrotuisia koiria. Valjakko lasketaan mukaan lukumäärään, vaikka se keskeyttäisi eikä siis tulisi maaliin viimeiseltä kierrokselta.

Perusaikaa laskettaessa huomioidaan valjakot, joiden kaikki koirat on rekisteröityjä samanrotuisia koiria riippumatta siitä osallistuuko valjakko kokeeseen vai ei.

Mikäli luokasta kaikki muut, paitsi yksi keskeyttää syystä tai toisesta, vältetään tilanne, jossa ainoana maaliin saapuneen kilpailijan koirat eivät saa merkintää REK- (keskeyttänyt), vaikka ne eivät keskeyttäneet.

Kaikkien valjakossa olevien koirien, huolimatta siitä ovatko koirat ilmoitettu kokeeseen vai ei, on oltava vähintään viidentoista (15) kuukauden ikäisiä, pitkillä ja keskipitkillä matkoilla koirien on oltava vähintään kahdeksantoista (18) kuukauden ikäisiä. Koirien tulee olla tunnistusmerkitty Kennelliiton hyväksymällä tavalla, sekä täyttää voimassa olevat Kennelliiton hyväksymät terveystarkastukset. Myös kokeiden ulkopuolisten valjakoiden koirien on täytettävä nämä ehdot, jotta ne voidaan ottaa huomioon perusaikaa laskettaessa.

11.4. MATKOJEN LYHENTEET JA TARKOITUKSET SEKÄ KOELUOKAT VOIMASSA 1.1.2019 ALKAEN

DR = Dryland Race (4-10km), tulos merkitään REK-DRx
SP = Sprint (6-30km), tulos merkitään REK-SPx
MD = Mid Distance (30-80km), tulos merkitään REK-MDx
LD = Long Distance (80km tai enemmän), tulos merkitään REK-LDx

Matkojen pituudet ovat "noin" matkoja informatiivisuuden vuoksi ja X kuvastaa sitä koiramäärää, jossa luokassa koe on suoritettu. X:n paikalla voi olla joko numero tai U eli avoin luokka (unlimited).

11.5. VALJAKOIDEN KOOT VOIMASSA 1.1.2020 ALKAEN

Kahden (2) koiran luokassa pitää startatessa ja maaliin tuleessa valjakossa olla kaksi (2) koiraa jokaisella ajettavalla kierroksella.

12. KÄYTTÖKOE (REKÄ) KOESUORITUKSEN ARVOSTELU

12.1. YLEISTÄ

Kaikkien koirien suoritukset arvostellaan yhdenmukaisten arvosteluperiaatteiden mukaisesti. Epäselvät tapaukset ratkaistaan koiran eduksi.

Sääntöjen mukaisesta arvostelusta ei voi valittaa.

12.2. SUORITUKSEN KULKU

Valjakolle on ennalta määrätty järjestäjän ilmoittama lähtöaika, jota ajajan tulee noudattaa. Ajaja valmistee valjakkonsa lähtövalmiiksi määräaikaan mennessä ja odottaa tuomaria järjestäjän määrittelemässä paikassa.

Suoritus alkaa, kun tuomari saapuu paikalle. Ajajan tehtävänä on ohjata valjakko tuomarin määrittelemän reitin läpi noudattaen kaikkia tuomarilta saamia ohjeita. Tuomari ilmoittaa ajajalle kun suoritus katsotaan päättyneeksi.

12.3. REKÄ-KOKEEN ARVOSTELUOHJEET

Käyttökoe muodostuu useasta osa-alueesta, ajo- ja tottelevaisuusosista, joissa määritetään osallistuvan koiran taso. Käyttökoe voidaan suorittaa yleisessä (REKÄ-YLE) tai johtajakoiraluokassa (REKÄ-JOH).

Valjakossa on tuomarin määrittelemä määrä koiria. Käytännössä valjakossa on oltava vähintään neljä koiraa. Valjakosta voidaan arvostella samanaikaisesti kerrallaan yksi tai kaksi koiraa tai olosuhteiden niin vaatiessa, muu tuomarin määrittelemä määrä koiria.

Ajovälineen on oltava sellainen, että se kantaa turvallisesti kaksi aikuista maasto-olosuhteissa. Ajomatkan on oltava olosuhteisiin nähden riittävä ja siihen on sisällyttävä vaihtelevaa maastoa. Ajomatka on ajettava ilman varsinaista taukoa. Ajaja saa auttaa valjakkoo maaston niin vaatiessa.

Käyttökoe suoritetaan maastossa, johon sisältyy tietä tai vastaavaa selvää uraa sekä maastoa, jossa ei ole selvästi havaittavaa ajouraa.

Käyttökokeessa arvostellaan

A	toiminta risteyksissä	0-5 pistettä
B	täyskäännös	0-5 pistettä
C	eteneminen maastossa, jossa ei ole selvää uraa	0-5 pistettä
D	koiran pysähtyminen	0-5 pistettä
E	liikkuvan ajoneuvon kohtaaminen	0-5 pistettä
F	toisen valjakon kohtaaminen ja ohitus	0-5 pistettä
G	koiran yleinen hallittavuus	0-5 pistettä
H	työskentelyhalukkuus	0-10 pistettä
I	paikallaolo	0-5 pistettä
J	käyttäytyminen	0-10 pistettä

Käyttökokeessa käytetään arvosanoja

Kiitettävä	REKÄ1	53-60 pistettä
Hyvä	REKÄ2	45-52 pistettä
Hyväksytty	REKÄ3	34-44 pistettä
Hylätty	REKÄ0	alle 34 tai 0 pistettä jostakin kokeen osasta

Yhteensä enintään 60 pistettä.

A: toiminta risteyksissä

Pisteet

4 - 5	Koira etenee käskettyyn suuntaan
2 - 3	Koira etenee useamman käskyn jälkeen tai tulee vedetyksi/työnnettyksi oikeaan suuntaan
1	Koira etenee vasta useamman käskyn jälkeen ja aiheuttaa valjakon sekaantumisen mahdollisuuden
0	Koira etenee toistuvasti väärin, jättää tottelematta ajajan käskyä tai aiheuttaa valjakon sekaantumisen

B: täyskäännös

Pisteet

4 - 5	Koira kääntyy käskystä
2 - 3	Koira kääntyy useamman käskyn jälkeen
1	Koira kääntyy vasta useamman käskyn jälkeen ja aiheuttaa valjakon sekaantumisen mahdollisuuden
0	Koira kääntyy toistuvasti väärin, jättää kääntymättä tai aiheuttaa valjakon sekaantumisen

C: eteneminen maastossa, jossa ei ole selvää uraa

Pisteet

4 - 5	Eteneminen tapahtuu käskystä
2 - 3	Eteneminen tapahtuu useamman käskyn tai ohjeen jälkeen
1	Eteneminen tapahtuu vasta useiden käskyjen jälkeen tai koira aiheuttaa valjakon

- sekaantumisen mahdollisuuden
0 Koira on autettava tai koira aiheuttaa valjakon sekaantumisen

D: koiran pysähtyminen

Pisteet

- 4 - 5 Koira pysähtyy käskystä lähes ilman jarrua
2 - 3 Koira pysähtyy käskystä ja ajaja käyttää jarrua
1 Koira ei pysähdy ilman voimakasta jarrutusta
0 Koira ei välitä käskystä mitään

E: liikkuvan ajoneuvon kohtaaminen

Liikkuvaan moottoriajoneuvoon ei saa suhtautua liian pelokkaasti tai liian kiinnostuneesti

Pisteet

- 4 - 5 Ohitus tapahtuu häiriöttä
2 - 3 Koira suhtautuu ajoneuvoon liian pelokkaasti tai liian kiinnostuneesti
1 Koira on vaikea hallita tai se pyrkii ajoneuvon perään
0 Koira aiheuttaa valjakon sekaantumisen

F: toisen valjakon kohtaaminen ja ohitus

Pisteet

- 4 - 5 Ohitus tapahtuu ilman hankaluuksia
2 - 3 Koira suhtautuu toiseen valjakkoon liian pelokkaasti tai liian kiinnostuneesti
1 Koira on häiritsevästi kiinnostunut toisesta valjakosta
0 Koira yrittää hyökätä toiseen valjakkoon tai aiheuttaa valjakon tai valjakoiden sekaantumisen

G: koiran yleinen hallittavuus

Koira saa osoittaa normaalia kiinnostusta muihin eläimiin, toisiin koiriin tai muihin häiriötekijöihin mutta sen on pysyttävä ajajan hallinnassa

Pisteet

- 4 - 5 Koira ei ole altis häiriöille
2 - 3 Koira on altis häiriöille
1 Ajaja joutuu käskyillä pitämään koiran kurissa tai pysäyttämään valjakon
0 Koira ei pysy ajajan hallinnassa

H: työskentelyhalukkuus

Koiran tulee osoittaa halukkuutta työskentelyyn koko kokeen ajan.

Pisteet

- 9 - 10 Koira työskentelee kiitettävästi koko ajan
6 - 8 Koiran työskentely on kiitettävää vähäisempi
1 - 5 Koira vaatii jatkuvasti kannustuksia tai vetoalu on vähäinen
0 Koira ei työskentele riittävästi

I: paikallaolo

Ajaja käskee valjakon paikalleen ja pysyttelee itse sen läheisyydessä.
Kokeeseen osallistuvan koiran on oltava paikallaan viiden (5) minuutin ajan.

Pisteet

- 4 - 5 Kokeeseen osallistuva koira on rauhallinen

- 2 - 3 Koira on paikallaan mutta osoittaa selvää levottomuutta
1 Ajaja joutuu käskemään koiraan olemaan paikallaan
0 Arvosteltava koira aiheuttaa epäjärjestystä valjakossa

J: käyttäytymisen arviointi

Käyttäytymistä arvostellaan koko koesuorituksen ajan.

Tämä kohta sisältää Kennelliiton jalostusstrategian mukaisen arvioinnin.

Pisteet

- 9 - 10 Koira on avoin vieraita koiria ja ihmisiä kohtaan ja toimii kiitettävästi yhteistyössä valjakon muiden koirien kanssa
6 - 8 Koira on suhteellisen rauhallinen ja työskentelee yhdessä valjakon muiden koirien kanssa
1 - 5 Koira on altis häiriöille tai mahtalee tai aiheuttaa lievää sekaannusta
0 Arvosteltava koira osoittaa aggressiivisuutta tai liikaa arkuutta toisia koiria tai ihmisiä kohtaan, ei toimi valjakossa yhteistyössä tai aiheuttaa epäjärjestystä

Ylituomari tekee loppuarvostelun kokonaissuorituksesta kirjallisesti ja voi mainita arvosteltavan koiran etuja ja puutteita. Loppuarvostelussa ylituomarilla on mahdollisuus perustellusta syystä tehdä 1 – 3 pisteen lisäys tai vähennys kokonaispisteisiin.

13. KENNELLIITON ALAISEN KOKEEN HAKEMINEN

Koehakemusten aikarajat on määritelty rekikoirien koesäännösten C-osassa.

Rotujärjestön tulee tiedottaa tapahtumasta ennen anomisajan päättymistä sille kennelpiirille, jonka alueella koe on suunniteltu järjestettäväksi. Koeanomukset lähetetään rotuyhdistyksen puolesta kyseiseen kennelpiiriin, joka välittää ne edelleen Kennelliittoon.

13.1. KOETOIMIKUNNAN TEHTÄVÄT

Kokeen järjestäjä ottaa yhteyttä SHS:n kilpailutoimikuntaan ja kertoo halustaan järjestää kilpailu(koe) tai käyttökoe. Järjestäjä valitsee keskuudestaan vastuuhenkilön, joka nimetään jo hakemusvaiheessa. Järjestäjä esittää ajankohtaa, jolloin tapahtuma voidaan järjestää. Samoin keskustellaan alustavasti luokista, matkoista yms. käytännön asioista.

Koetoimikunnan yhteyshenkilöt löytyvät: <http://www.siperianhusky.fi> ja sieltä linkki Toimihenkilöt.

SHS:n hallitus tekee keskitetysti koko kauden tapahtumakalenterin yhteistyössä muiden rekikoiratapahtumia järjestävien tahojen kanssa. Kun kalenteri alkaa hahmottua, koetoimikunta vahvistaa kokeen tiedot järjestäjältä. Samalla sovitaan kuka ottaa ilmoittautumiset vastaan, osallistumismaksut ym. käytännön asiat. Koetoimikunta järjestää kokeeseen tuomarin ja koetoimitsijan. Koeanomukseen on jo nimetty seuran puolesta toimihenkilöt, joilta on etukäteen kysytty suostumus tuomarin ja koetoimitsijan tehtäviin. Suositeltavaa on, että koetoimitsija ottaa vastaan ilmoittautumiset.

Koetoimikunta anoo Kennelliiton koe ja kurssianomuksella kilpailu- ja käyttökokeet säännöissä määrättyinä aikoina. Kilpailutoimikunta tekee keskitetysti kaikki koeanomukset ja ne lähetetään rotuyhdistyksen puolesta kyseiseen kennelpiiriin, joka välittää ne edelleen kennelliittoon.

Myöhemmin, jos kokeeseen tehdään sellaisia muutoksia, jotka vaikuttavat koehakemukseen, koetoimikunta huolehtii muutoksenhausta. Tällaisia voivat olla esimerkiksi kokeen siirtäminen toiseen ajankohtaan tai kokeen peruminen.

13.2. HAKEMUKSEN PAKOLLISET TIEDOT

- kokeen aika ja paikka
- kilpailuluokat
- kokeen laji: käyttö- vai kilpailukoe, kilpailukokeessa onko lyhyt/keskipitkä/pitkä
- järjestäjän yhteyshenkilö yhteystietoineen
- ylituomari ja hänen varahenkilönsä
- vastaava koetoimitsija yhteystietoineen
- ilmoittautumisten vastaanottaja yhteystietoineen
- osanottomaksun suuruus, maksuohjeet eräpävineen, viitteineen ja pankkiyhteystietoineen. Viitenumero on tapahtumakohtainen ja sen antaa koe/kilpailutoimikunta
- rajoituksen peruste, jos haetaan sääntöjen mukaista rajoitetun osanoton koetta.

SM-kokeeseen ei saa laittaa osanoton rajoitusta! Huolehdittava siitä, että SM-kokeeseen saadaan riittävästi tuomareita, esimerkiksi ylituomari arvostelee JOH-luokan ja koetuomari(t) YLE-luokan.

Käyttökokeessa on eduksi, jos koetoimitsija ottaa vastaan ilmoittautumiset, koska silloin kokonaisuakataulun luominen on helpompaa, kun kaikki tarvittava tieto on yhdellä henkilöllä.

Kilpailukoehakemukseen voi lisätiedoiksi laittaa matkat kilometreinä, mutta ne eivät ole pakollisia tietoja. Jos nämä jättää pois, on helpompi jatkossa joustaa esimerkiksi sääolojen mukaan ilman että joustolla on vaikutusta Kennelliiton suuntaan. Etukäteissuunnittelun helpottamiseksi edes summittaiset kilpailumatkat on hyvä olla hakemuksessa, mutta tällöin on syytä hakemuksessa mainita, että matkat ovat alustavia ja niissä on säävaraus. Kilpailumatkoista ja niiden mahdollisista muutoksista on informoitava tilanteen mukaan seuran lehdessä, VUL:n lehdessä sekä seuran nettisivuilla.

14. KOKEEN/KILPAILUN JÄRJESTÄJÄN VASTUUT JA OHJEET ENNEN KOEPÄIVÄÄ

14.1. JÄRJESTÄJÄN VASTUUHENKILÖ

Jokaiselle kokeelle ja kilpailulle on oltava nimettynä järjestelyistä vastuullinen seura, jaosto, porukka tms. Lisäksi on oltava nimettynä yksi vastuuhenkilö sekä mielellään myös hänen varahenkilönsä.

Järjestäjän vastuuhenkilö on ”työmaapäällikkö”, joka on viime kädessä vastuussa kappaleissa luvussa 2 mainituista tehtävistä ja järjestelyistä. Hän voi harkintansa mukaan delegoida järjestelytehtäviä myös muille, mutta siinäkin tapauksessa hän on vastuussa, että kaikki järjestelyt tulevat tehdyiksi.

Järjestäjän vastuuhenkilö on yhteyshenkilö, jonka tehtävänä on informoida tuomaria ja koetoimitsijaa sekä itse järjestämiään toimihenkilöitä. Hyvissä ajoin ennen tapahtumaa hän ilmoittaa koetoimitsijalle ketkä toimihenkilöt ovat käytettävissä eri tehtäviin. Tällä perusteella koetoimitsija laatii työvuorolistan.

Vastuuhenkilö laatii koe/kilpailukutsun tai antaa sitä varten tarvittavat tiedot SHS-lehteen sekä SHS:n www-sivuille. Ilmoitus tulee tehdä koeanomuksen perusteella samoja tietoja käyttäen. Alkamisajankohta / kellonaika lähtöluokittain tulisi myös sopia etukäteen koetoimitsijalta ja tuomarilta. Liian aikainen alkamisajankohta ei ole järkevä, jos illasta on joustoa. esim. kaksipäiväisessä tapahtumassa.

Etukäteissuunnittelun helpottamiseksi edes summittaiset kilpailumatkat on tiedotettava niin aikaisessa vaiheessa kuin mahdollista. Kaikista muutoksista, myös kilpailumatkojen mahdollisista muutoksista on informoitava välittömästi seuran nettisivuilla.

Kutsuun on liitettävä myös ajo-ohjeet ja tiedot majoitus- ja ruokailumahdollisuuksista.

SHS-lehden päätoimittajan ja Internet-tiimin puheenjohtajan yhteystiedot löytyvät: <http://www.siperianhusky.fi> ja sieltä linkki Toimihenkilöt.

Harkintansa mukaan järjestäjän vastuuhenkilö informoi tapahtumasta etukäteen tiedotusvälineitä.

14.2. KOEPAIKKA/KILPAILUKESKUS JA MAJOITUS/RUOKAILU

Järjestäjän vastuhenkilö huolehtii siitä, että valittava paikka soveltuu rekikoirakilpailujen/kokeen järjestämiseen. Kilpailukeskus on syytä varata kirjallisesti ja sopia kirjallisesti kaikki kustannukset, jotka järjestelyistä aiheutuu. Kaikki SHS:n maksettavaksi tulevat kustannukset on sovittava etukäteen seuran hallituksen kanssa.

Kilpailukeskus täyttää vaatimukset, kun huomioidaan, että keskusta ympäröivä maasto soveltuu reittien tekemiseen, naapurusto ei joudu kärsimään tapahtumasta ja alueella on riittävän suuri talvella **aurattu** pysäköinti- ja varikkoalue. Kilpailukeskuksessa on oltava soveltuvat ihmisten ja kaluston huoltotilat, vesipiste, toimistotilat ja keittiötilat, jos tapahtumapaikalle aiotaan järjestää puffetti. Jos keskuksessa ei ole riittäviä wc-tiloja, järjestäjän tehtävänä on huolehtia paikalle riittävä määrä siirrettäviä wc:itä. Talviaikaan kaluston huoltotiloissa (mahdollisuuksien mukaan sisällä tai ulkona) on pystyttävä suorittamaan reen voitelu, joten ainakin sähköä tarvitaan.

Ruokailumahdollisuudet ja majoituskapasiteetti on löydyttävä joko itse kilpailukeskuksesta tai järkevältä etäisyydeltä. Majoituksen hinnat on selvitettävä ja sovittava varaako jokainen osallistuja majoituksen itse vai tehdäänkö se keskitetysti järjestäjän toimesta. On myös selvitettävä, ovatko kilpailupaikalla saunat ja/tai suihkut. Mahdollisesti saunojen lämmityksestä huolehtiminen kuuluu järjestäjän vastuulle.

Paikkaa valittaessa on huomioitava myös mahdollisuus siihen, että Kennelliitto tulee paikalle ottamaan doping-näytteitä. Jos VUL on järjestävänä osapuolena mukana, myös VUL:n puolesta paikalle saattaa tulla doping-näytteen ottaja.

Järjestäjän vastuhenkilö huolehtii tuomareiden ja koetoimitsijan majoitusvarauksista ja ruokailusta kokeen/kilpailun aikana.

14.3. TAPAHTUMASSA TARVITTAVAT TOIMIHENKILÖT JA TEHTÄVÄT

Koetta hakeva yhdistys kutsuu kokeeseen ylituomarin, mahdollisen koetuomarin ja koetoimitsijan. Kaikkien muiden tarvittavien toimihenkilöiden paikalle saaminen on kilpailun tai käyttökokeen järjestäjän vastuulla.

Riittävä toimihenkilömäärä on edellytys tapahtuman suoriutumiseksi hyvässä järjestyksessä ja aikataulussa. Seuraavassa on lueteltu välttämättömät toimihenkilöt ja heidän päätehtävänsä. Järjestäjän harkinnan mukaan on myös mahdollista yhdistää eri toimihenkilöiden tehtäviä samalle ihmiselle. Esimerkiksi käyttökokeessa tuomarin avustajan ja lähetin tehtäviä voi hoitaa yksi henkilö, jos koepaikka on sellainen, että yksi henkilö ehtii kaikki tehtävät suorittaa.

Toimihenkilö	Tehtävät
Yliuomari Koetuomari	Tuomarin pätevyysvaatimukset ja tehtävät on määritelty rekikoirien koeohjeiston A- ja B-osissa sekä koulutus- ja jatkokoulutusvaatimukset D-osassa.
Koetoimitsija	<p>Koetoimitsijan pätevyysvaatimukset on määritelty rekikoirien koeohjeiston A-osassa koulutus- ja jatkokoulutusvaatimukset D-osassa.</p> <p>Koetoimitsijan tehtävät ennen tapahtumapäivää on selostettu kappaleessa 3.</p> <p>Tapahtumapäivänä toimii paikalla koejärjestelyiden vastuuhenkilönä, toimii ajajankokouksen puheenjohtajana, huolehtii toiminnan sujuvuudesta ja opastaa muut toimihenkilöt tehtäviinsä. Kokeen päättyessä hän laskee tulokset sekä täyttää osallistujille jaettavat koelomakkeet. Tapahtumapäivänä koetoimitsija voi ottaa itselleen myös muita tehtäviä, jos hän katsoo niitä ehtivänsä suorittaa.</p> <p>Koetoimitsijan tehtävät tapahtumapäivän jälkeen on selostettu kappaleessa 8.</p>
Järjestäjän vastuuhenkilö + varahenkilö	<p>Järjestäjän puolesta nimetty ”työmaapäällikkö”, jonka vastuulla kaikki käytännön järjestelyt etukäteen, tapahtuman aikana sekä informointi eri osapuolien välillä.</p> <p>Tarkemmin tehtävät ja vastuut on selostettu luvussa 2.</p>
Toimistohenkilöt	<p>Toimisto on koko tapahtuman informaatio- ja neuvontapistepiste eikä hyvin toimivan toimiston PR-arvoa koko tapahtumalle sovi unohtaa. Toimistoon kannattaa sijoittaa ainakin kaksi työntekijää.</p> <p>Toimiston henkilökunta ottaa vastaan kokeeseen/kilpailuun osallistujat. Niissä tapahtumissa, joissa osallistumismaksu maksetaan paikan päällä, toimistohenkilö huolehtii maksun keräämisestä. Jos osallistumismaksu on maksettu etukäteen, toimisto tarkistaa kuitin tai etukäteisilmoituksen avulla, että maksu on suoritettu.</p> <p>Toimistohenkilön tehtävä on omalta osaltaan huolehtia luvussa 7 luetelluista asioista.</p> <p>Tapahtuman päättyessä toimistohenkilöt huolehtivat sisätilojen siivouksesta kilpailukeskuksen omistajan edellyttämällä tavalla.</p>
Tuomarin avustaja	<p>Tuomarin avustajan tehtävänä on hoitaa ulkona kentällä kaikki ne tehtävät, jotka tuomari hänelle ohjeistaa.</p> <p>Käyttökokeessa avustaja huolehtii siitä, että sovitut suoritusvuorot säilyvät, koirat on merkitty ja sijoitettu oikein koevaljakkoon ja tuomarilla on matkaan lähdettäessä mukanaan oikea arvostelulomake. Jos tuomari käyttää arvostelussa apuvälineitä, niiden asentaminen ja poistaminen kuuluu avustajan tehtäviin</p> <p>Kilpailussa/kilpailukokeessa avustaja toimii lähettäjänä ja/tai ajanottajana sekä suorittaa varikkoalueella tuomarin ohjeistamat koirien- tai varusteiden tarkistukset. Kilpailussa/kilpailukokeessa avustajia tarvitaan yleensä kaksi tai useampia.</p> <p>Sekä kilpailussa että käyttökokeessa avustaja huolehtii tunnistusmerkintöjen tarkastamisesta.</p>
Ratamestari	<p>Ratamestari tekee etukäteen ja merkitsee kilpailu-uran. Lumiajan kilpailu-uraa on usein ajettava koko talvi, jotta pohja on riittävän kova. Käyttökokeessa ratamestariin tehtävä on etukäteen huolehtia siitä, että käyttökokeen suorituspaikka on olemassa, tarvittavat urat käyttökelpoiset ja suorituspaikka täyttää tuomarin etukäteen esittämät vaatimukset.</p> <p>Ratamestari tarkastaa ja merkitsee kilpailu-uran. Tilanteen mukaan joko koepäivää edeltävänä päivänä tai koepäivän aamuna ratamestari yhdessä tuomarin kanssa tarkastaa uran ja tekee siihen tuomarin mahdollisesti haluamat muutokset.</p> <p>Ratamestari toimii myös ratavahtien työnjohtajana ja antaa heille tarvittavat</p>

	<p>työohjeet. Ratamestarin vastuulla on mahdollisten liikenneopasteiden pystyttäminen. Ratavahti tarvitaan ESDRA:n sääntöjen mukaan myös jokaiseen kilpailuluokkaurien haarautumaan, vaikka paikalla olisi käänösmerkitkin.</p> <p>Yleensä ratamestari on se henkilö, jolla on sopiva moottoriajoneuvo käytössään koko tapahtuman ajan ja jonka puhelinnumero annetaan ajajille hätänumeroksi, johon soimitaan, jos ajon aikana tarvitsee apua. Järjestäjän vastuulla on huolehtia siitä, että tarvittavat ajoneuvot ovat käytettävissä.</p> <p>Kilpailun jälkeen ratamestari kerää ratamerkit uran varrelta sekä huolehtii mahdollisten liikenneopasteiden poistamisesta.</p> <p>Ratamestari suorittaa myös muita ylituomarin hänelle valtuuttamia tehtäviä kilpailu/koereitin varrella, esimerkiksi valvoo sääntöjen noudattamista sekä raportoi ylituomarille reitin tapahtumista.</p>
Ratavahdit	<p>Järjestäjän on etukäteen mietittävä kuinka monta ratavahdita tarvitaan. Ratavahdien määrään vaikuttaa vaarallisten risteyksien, tien ylityksien ym. lukumäärä.</p> <p>Osa ratavahdeista toimii liikenteenohjaajina, jos tapahtumaa varten on haettu liikenteen sulkuja tms. Liikenteenohjaajan tehtävään tulee olla valtuutus järjestämispaikan poliisilta. Liikenteenohjaajan tulee olla täysi-ikäinen ja hänellä edellytetään olevan ajokortti.</p>
Varikkoalueen järjestysmies/ siivous	<p>Varikkoalueen järjestysmiehen tehtävänä on huolehtia liikenne- ja paikoitusjärjestelyistä ja ohjaamisesta varikkoalueella. Ennen tapahtuman alkua hän pystyttää tarvittavat pysäköinti- ja varikkoalueopasteet. Hän varmistaa, että varikkoalueelta on esteetön pääsy lähtö- ja maalialueille. Tarvittaessa merkitään valjakoiden varikkopaikat etukäteen esim. kilpailunumerolla.</p> <p>Järjestysmiehen tehtävänä on vaatia osallistujia noudattamaan vaadittuja koirien käsittelyyn (esim. äänenkäyttöön) liittyviä sääntöjä sekä siisteysääntöjä. Kokeen/kilpailun järjestäjä voi määrätä koirille hiljaisuuden tai boksissapidon tietynä kellonaikana.</p> <p>Tarvittaessa järjestysmies toimittaa paikalle järjestäjän hankkimat roskakorit/koirien jätöksien keräyspisteet sekä huolehtii jätteiden viemisestä niille osoitettuun paikkaan.</p> <p>Järjestysmiehen on varmistettava, että tapahtuman päättyessä opaste- yms. merkit poistetaan, ulkoalue tulee siivottua ja kaikkia sääntöjä noudatetaan, jolloin alue on mahdollista saada käyttöön jatkossakin.</p>
Yleisötapahtuman järjestyksenvalvoja	<p>Voimassaolevan järjestysmieskortin omaava tai nimismiehen erillisellä hyväksynnällä toimiva henkilö, joka vastaa yleisestä järjestyksenpidosta yleisötapahtumassa.</p>
Ensiapuvastaava	<p>Lain mukaan kaikissa yleisötapahtumissa on oltava paikalla voimassaolevan ensiapukortin omaava henkilö. Yleisömäärältä suuriin tapahtumiin saatetaan vaatia jopa useampaa henkilöä.</p>
Käyttökoe: Lähettilä/kokoonkutsuja	<p>Käyttökokeen lähettilä työskentelee sekä toimiston että tuomarin avustajan apuna. Hänen tehtävänsä on huolehtia, että suoritusjärjestyksen mukaan oikeat arvostelulomakkeet siirtyvät toimistosta tuomarin avustajalle ja täytetyt lomakkeet takaisin toimistoon.</p> <p>Lähettilä huolehtii kokeeseen osallistujista varikkoalueella. Hän tiedottaa osallistujille, jos päivän aikana tapahtuu aikataulumuutoksia. Tarvittaessa hän kehottaa osallistujaa valmistautumaan omaan suoritusvuoroonsa ajoissa.</p>
Käyttökoe: häiriikkövaljakko	<p>Häiriikkövaljakon tehtävänä on ajaa käyttökoereittä tuomarin ohjeiden mukaan niin, että koevaljakko joutuu esimerkiksi kohtaamaan, ohittamaan tai ajamaan häiriikkövaljakon perässä. Häiriikkövaljakko on koko kokeen ajan liikkeellä tai odottamassa seuraavaa koevaljakkoa. Tehtävä on melko raskas sekä valjakon ajajalle että koirille. Siksi järjestäjän on syytä huomioida, että häiriikkövaljakkoja on useampia. Yhdelle häiriikkövaljakolle noin kahden tunnin työrupeama on maksimi.</p>

	<p>Yhden kokonaisen käyttökoepäivän läpiviemiseen tarvitaan siis noin 3 – 4 häirikkövaljakkoa.</p> <p>Häirikkövaljakko on niin olennainen osa käyttökoetta, että järjestäjän on ehdottomasti huolehdittava siitä, että koepaikalle sellainen on järjestetty.</p>
Käyttökoe: häirikköeläin+ohjaaja	<p>Häirikköeläinten tehtävänä on aiheuttaa uran varrella häiriötä tuomarin ohjeiden mukaan niin, että koevaljakko joutuu esimerkiksi ohittamaan häirikköeläimet. Häirikköeläimen tehtävänä on tuottaa paljon melua ja sähläystä. Herkästi haukkuvat, esimerkiksi lelulla leikkivät pikkukoirat soveltuvat tehtävään erinomaisesti. Häirikköeläimen ohjaajan on kyettävä arvioimaan turvallisuuskohdat, ts. eläin on pystyttävä tarvittaessa saamaan turvaan, jos koevaljakko ei enää olekaan ajajan hallinnassa. Myös tämä tehtävä on melko raskas sekä eläimelle että omistajalle. Siksi järjestäjän on syytä huomioida, että häirikköeläimiä ohjaajineen on useampia. Yhdelle häirikkökoirakolle noin kahden tunnin työrupeama on maksimi. Yhden kokonaisen käyttökoepäivän läpiviemiseen tarvitaan siis noin 3 – 4 häirikkökoirakkoa.</p> <p>Häirikköeläin on niin olennainen osa käyttökoetta, että järjestäjän on ehdottomasti huolehdittava siitä, että koepaikalle sellainen on järjestetty.</p>
Käyttökoe: häirikköajoneuvo	<p>Häirikköajoneuvo on moottoriajoneuvo, joka kohtaa, ohittaa tms. koevaljakon tuomarin ohjeiden mukaan. Käyttökokeen ajankohdasta ja kokeen suorituspaikasta riippuen ajoneuvo voi olla esimerkiksi auto, mönkijä, moottorikelkka tai vaikka ruohonleikkuri. Tuomari voi hyväksyä käytettäväksi ajoneuvoa, joka ei liiku, mutta joka on uran varrella käynnissä koevaljakon ohittaessa sen. Järjestäjän vastuulla on huolehtia siitä, että tarvittavat ajoneuvot ovat käytettävissä.</p>
Muut toimihenkilöt	<p>Tilanteen mukaan järjestäjä saattaa joutua järjestämään paikalle lisäksi jonkun tai jotkut seuraavista henkilöistä:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tiedottaja - kuuluttaja - tulospalvelunhoitaja - lipunmyyntipäällikkö - kanttiininhoitaja - eläinlääkäri - henkilö lähestymiskynnykselle ilmoittamaan maaliintulijoista - palkintojen jaon vastuuhenkilö - oheisohjelmien vastuuhenkilöt (kuormanveto, lasten luokka, iltaohjelmat yms.) - alueen yövartiointi

14.4. ENNAKKOILMOITTAUTUMISTEN VASTAANOTTAJAN OHJEET

Suosittelavaa on, että koetoimitsija ottaa vastaan ilmoittautumiset.

Sekä kilpailuun että käyttökokeeseen ilmoittautumisessa on käytössä lomake, joka löytyy <http://www.siperianhusky.fi> ja sieltä linkki Rekikoirien kilpailu- ja koeohjeisto.

Kilpailu

Seuraavat tiedot ovat pakollisia:

- ajajan nimi ja yhteystiedot
- onko ajajalla voimassaoleva valjakkokilpailun kattava tapaturmavakuutus tai vakuutuksen sisältävä lajilisenssi
- luokka, johon osallistuu
- valjakon koirien rotu
- koiria ei ole pakko ilmoittaa ennakoon, mutta on eduksi jos ajaja ilmoittaa myös koirat, joilla hän aikoo ajaa. Ajajalla on oikeus ilmoittaa koiria enemmän kuin luokan maksimimäärä.

Kilpailupaikalla ilmoittautuessaan hän lopullisesti kertoo mitkä ennakkoon ilmoitetuista koirista starttaa kilpailu-uralle. Koiran tiedot, ks. käyttökoe.

- maksetun osanottomaksun pankin arkistointinumero tai maksukuitin kopio
- jos ajaja on nuori, on syytä pyytää ajajaa varmistamaan ylituomarilta saako hän ajaa ja asettaako tuomari rajoituksia koiramäärään. Nuorta ajajaa informoidaan sääntöjen mukaisesta kypäräpakosta.

Osanottomaksuun on liitettävä kilpailu/koekohtainen viitenumero. Viitenumerot antaa kilpailu/koetoimikunta.

Käyttökoe

Seuraavat tiedot ovat pakollisia:

- koiran omistajan/kokeeseen saapuvan henkilön nimi, puhelinnumero, sähköpostiosoite, kotiosoite
- koiran nimi
- rotu
- koiran rekisterinumero
- osallistuuko JOH- vai YLE-luokkaan
- onko koiralla mahdollisuus MVA- tai KVA-arvoon
- miten valjakkojärjestelyt on ajateltu hoitaa eli kenen valjakossa koira juoksee
- maksetun osanottomaksun pankin arkistointinumero tai maksukuitin kopio

Osanottomaksuun on liitettävä koekohtainen viitenumero. Viitenumerot antaa kilpailu/koetoimikunta.

Lisäksi kannattaa tiedustella, onko osallistujalla toivomuksia koiran arvostelun ajankohdasta (esim. aamu- vai iltapäivä).

Käyttökokeen koirakohtainen aikataulu laaditaan etukäteen ja koetoimitsija lähettää osallistujille kutsun. Ensisijaisesti kutsu lähetetään sähköpostilla, mutta jos tällaista mahdollisuutta ei ole, lähetetään kirje.

On aina eduksi, jos samalta omistajalta koiria on kokeessa parillinen määrä, koska tämä helpottaa valjakkojärjestelyitä.

Jos käyttökokeessa on rajoitettu osanotto, paikat täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä kuitenkin niin, että samalta omistajalta hyväksytään koiria kokeeseen korkeintaan noin puolet maksimimäärästä. Eli jos kokeeseen on rajoitettu osanotto 26 koiralle, yksi omistaja voi tuoda kokeeseen korkeintaan 12 – 13 koira. Jos muut ilmoittautuneet eivät täytä kaikkia vapaita paikkoja, hyväksytään yhdeltä ihmiseltä useampikin koira. Jos osanotto on rajoitettu ja ilmoittautumisia olisi enemmän kuin paikkoja, kannattaa ottaa varakoiriksi muutamia, jotka pääsevät sitten mukaan mahdollisille peruutuspaikoille.

Ilmoittautumisia vastaanotettaessa on otettava huomioon kulloinkin voimassaolevat tuomarin jääviyssäännöt.

14.5. VARIKKOALUE JA RADAN SUUNNITTELUOHJEET

Yleistä

Järjestäjä on velvollinen suunnittelemaan ja valmistelemaan etukäteen käyttökuntoon tapahtumassa tarvittavat pysäköinti- ja muut alueet sekä kilpailu/koeradana.

Tuomari asettaa radalle omat vaatimuksensa sekä katsastaa radan koepaikalla tehden samalla omien suunnitelmiensa viimeistelyt, mutta hän ei ole velvollinen rakentamaan koerataa. Tuomari ei ehkä pysty tarkastamaan rataa ennen tapahtumapäivää, vaan koeradana katsastus pitää tehdä vasta aikaisin koepäivän aamuna. Koepaikalla ei ole aikaa ryhtyä suunnittelemaan rataa alusta lähtien eikä myöskään enää tässä vaiheessa rataa pystytä tekemään suuria muutoksia. Hyvä etukäteissuunnittelu ja yhteistyö ovat onnistuneen kokeen ehdoton edellytys. ***Erityisen tärkeää on, että rataa on suunnittelemassa henkilö, joka tuntee valjakkoajon erityistarpeet.*** Pelkästään esimerkiksi paikallisen moottorikelkkakerhon suunnittelun varaan ratasuunnittelua ei voi jättää.

Varikkoalue

Varikkoalueen on oltava riittävän iso suurellekin määrälle koirankuljetuskalustoa. On eduksi, jos alueelle on erilliset sisään menot ja ulostulot. Varikko- ja pysäköintialueet on merkittävä selvästi.

Alueella on oltava puita tms. koirien ketjujen kiinnittämistä varten. Varikkoalueelle on syytä järjestää jäteposte koiran jätöksien jättämistä varten. Tapahtumapaikalla on osallistujia ohjeistettava siitä, millaisia siisteys sääntöjä alueella on sovittu noudatettavan.

Varikolta on oltava isollakin valjakolla esteetön pääsy lähtö/maalialueelle. Varikon talviaurauksessa on huomioitava, että hiekan ja kivien esiin nouseminen ei ole toivottavaa.

Lähtöalue

Lähtöalue on lähtöviivasta vähintään 30 m eteenpäin jatkuva rataosuus, jonka päätyminen tulee merkitä ratamerkein. Lähtöalueen on oltava helposti varikkoalueelta koirilla ajaen saavutettavissa. Ennen lähtöaluetta on oltava riittävän pitkä pysähtymisalue lähtövuoroaan odottaville valjakoille. Lähtöalueen on oltava niin iso, että valjakko pystyy myös kääntymään takaisin ja poistumaan lähtöalueelta muita valjakoita häiritsemättä. On eduksi, jos lumiajan tapahtumissa lähtö- ja maalialueen tuntumassa on puita tms. johon reeni saa kiinni.

Kilpailureitti

Kilpailureittiä suunniteltaessa on pyrittävä mahdollisimman suureen turvallisuuteen sekä koirille että ajajille. Talviaikana uran on oltava keliolosuhteet huomioiden mahdollisimman hyväpohjainen, ei upottava. Liikenneöityjen teiden ylityksiä sekä vaarallisia laskuja ja käännöksiä tulee välttää. Reitti on suunniteltava kilpailuun osallistuvia nopeimpia ja suurimpia valjakoita silmälläpitäen. Siitä mistä voi ajaa moottorikelkalla, ei välttämättä pääse turvallisesti avoimen luokan valjakolla. Käyttökoevaljakon enimmäiskoko on mainittu voimassaolevissa säännöissä.

Ura on pyrittävä saamaan joka paikasta riittävän leveäksi ohitustilanteita varten.

Ura merkitään hyväksytyin ratamerkein erityisesti huolehtien vaarapaikkojen asianmukaisista merkinnöistä.

Maalialue

Maalin lähestymisalueen tulee yleensä olla vähintään 800 m pitkä ja tarpeeksi leveä ohituksille.

Lähestymisalueen alkukohta on merkittävä ratamerkein. Maaliviivan tulee olla selvästi merkitty. Maaliviivan jälkeen tulee olla riittävän pitkä pysähtymisalue valjakkojen mahdollisia tarkastuksia varten. Maalialueen alkamismerkki on valkoinen nelikulmainen merkki, johon on merkitty maalialueen pituus.

Kilpailun/kilpailukokeen erityisvaatimukset

Kilpailumatkat ainakin karkealla tasolla (lyhyt/keskipitkä/pitkä) on sovittu jo koehakemusta ja kilpailukutsua tehtäessä. Kilpailu-ura pyritään tekemään ennakkotietoja noudattaen, mutta matkat varmistuvat lopullisesti vasta kun ratamestari näkee maasto-olosuhteet ja pystyy arvioimaan mistä rata voi turvallisesti kulkea.

Käyttökokeen erityisvaatimukset

Käyttökoesäännöissä mainitaan ne tehtävät, joita kokeeseen osallistuvan koiran vaaditaan suorittavan. Koerata on oltava sellainen, että se mahdollistaa kaikkien näiden tehtävien suorittamisen. Käyttökoetta ei voida suorittaa jos mitä tahansa säännöissä mainituista osa-alueista ei pystytä kokeen aikana hoitamaan. Yksi koevaljakko vii pytty radalla parikymmentä minuuttia sisältäen viiden minuutin paikallaanolon. Rata ei siis saa olla liian pitkä eikä liian lyhyt. Radan on oltava riittävän vaativa, mutta sitä suunniteltaessa on otettava huomioon, että kokeeseen saattaa osallistua myös kokemattomia ajajia ja myös heidän on kyettävä turvalliseen suoritukseen tuomari kyydissään. Käyttökokeessa mitataan koiraa, ei kuskin taitoja.

Ota yhteyttä tuomariin hyvissä ajoin ennen koepäivää, kysele toiveet ja vaatimukset ja tee omat ehdotuksesi. Tarvittaessa voit ottaa koepaikasta valokuvia, piirtää kartan tms. kommunikoinnin helpottamiseksi.

14.6. RATAMERKIT

Kilpailussa/kilpailukokeessa käytetään voimassaolevien sääntöjen mukaisia ratamerkkejä. SHS:lla ei ole ratamerkkejä, vaan kilpailun järjestäjän velvollisuus on huolehtia siitä, että tarvittava määrä oikeanlaisia merkkejä on käytettävissä. Ratamerkkejä toivotaan olevan mieluummin liikaa kuin liian vähän.

Käyttökokeessa ei yleensä tarvita ratamerkkejä.

14.7. TURVALLISUUSUUNNITELMA

Turvallisuussuunnitelma on lain mukaan tehtävä jokaisesta tapahtumasta ja suunnitelman laajuus suhteutetaan tapahtuman kokoon ja resursseihin. Turvallisuussuunnitelmasta toimitetaan kappale paikalliselle pelastuslaitokselle.

Turvallisuussuunnitelman lähtökohtana on kartoittaa mahdolliset riskit etukäteen ja ennaltaehkäistä ne mahdollisimman hyvin. Jonkinlainen ensiapuvalmius on aina oltava, jotta tiedetään mitä tehdään jos jotakin sattuu. Paikalla on oltava vähintään yksi ensiapukortillinen henkilö.

Turvallisuussuunnitelmasta täytyy käydä ilmi ainakin seuraavat tiedot:

- tapahtuman turvallisuudesta vastaavan (=järjestäjän yhteyshenkilö) nimi ja yhteystiedot
- tapahtuman ajankohta, nimi ja lyhyt selvitys tapahtuman luonteesta
- osallistujien arvioitu määrä
- liikennejärjestelyt
- riskit ja niiden hallinta (esim. ratavahtien sijoittautuminen)
- miten ensiapuvalmius on hoidettu

Järjestäjän vastuuhenkilö huolehtii siitä, että kaikki paikalle kutsutut toimihenkilöt on perehdytetty turvallisuussuunnitelmaan. Turvallisuussuunnitelma on laitettava esille tapahtuman aikana niin, että kaikki voivat siihen tutustua.

Suosittelavaa on käyttää esimerkiksi mallia turvallisuus/pelastussuunnitelmasta, joka löytyy VUL:n nettisivuilta: <https://www.vul.fi/liitto/materiaalisalkku>

14.8. TÄRKEÄT PUHELINNUMEROT JA OSOITTEET, ENSIAPU

Tee turvallisuussuunnitelman lisäksi etukäteen isokokoinen lappu, johon keräät seuraavat tärkeät puhelinnumerot ja osoitteet:

- paikalla olevat ensiaputaitoiset henkilöt ja ensiapuvälineet
- päivystävä lääkäri/sairaala
- päivystävä eläinlääkäri
- kilpailussa avustavan moottorikelkan kuljettaja

Koepäivän aamuna lappu kiinnitetään näkyvälle paikalle esimerkiksi toimiston seinään.

Järjestäjän vastuuhenkilö huolehtii siitä, että tapahtumapaikalta löytyy ensiapuvälineet.

14.9. LUVAT JA ILMOITUKSET

Maankäyttöluvat

Järjestäjän on huolehdittava siitä, että kaikki tarvittavat maankäyttöluvat ovat kunnossa. On huomioitava, että lupa tarvitaan jokaiselta maanomistajalta erikseen.

Ilmoitus yleisötilaisuudesta

Kokoontumislaissa yleisötilaisuudella tarkoitetaan yleisölle avoimia huvitilaisuuksia, kilpailuja, näytöksiä ja muita niihin rinnastettavia tilaisuuksia, joita ei ole pidettävä yleisinä kokouksina. Jos tilaisuuteen osallistuminen edellyttää kutsua tai määrätyn yhteisön jäsenyyttä, sovelletaan yleisötilaisuutta koskevia säännöksiä, jollei osanottajien lukumäärän, tilaisuuden laadun tai muiden erityisten syiden perusteella tilaisuutta voida pitää yksityisenä.

Yleisötilaisuuden järjestämisestä on tehtävä kirjallinen ilmoitus järjestämipaikan poliisille. Poliisilaitoksilla on olemassa lomake yleisötilaisuuden järjestämisestä. Lomake on maksullinen. Poikkeuksen muodostavat yleisötilaisuudet, jotka osanottajien vähäisen määrän, tilaisuuden luonteen tai järjestämipaikan vuoksi, eivät edellytetä toimia järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi tai sivullisille ja ympäristölle aiheutuvan haitan estämiseksi tai erityisiä liikennejärjestelyjä. Ainakin silloin kun tiedotusvälineitä informoidaan tapahtumasta, tilaisuus on luettava yleisötilaisuudeksi.

Järjestäjän on tehtävä ilmoitus vähintään viisi vuorokautta ennen tilaisuuden alkamista. Suositeltavaa on, että ilmoitus tehdään kuitenkin jo 2 – 3 viikkoa ennen tapahtumaa.

Ilmoituksessa yleisötilaisuudesta tulee olla järjestyksenvalvojan tiedot. Hyväksyttäessä ilmoitusta, voi paikallinen nimismiespiiri edellyttää järjestyksenvalvoja jopa enemmän kuin on etukäteen suunniteltu. Nykyisin on jopa vaadittu nimet ja sotut järjestyksenvalvoilta ilmoituksen yhteydessä. Samoin on edellytetty järjestävältä taholta vakuutusta. Normaalisti SHS:n vastuuvakuutus riittää, mutta paikalliset viranomaiset voivat vaatia myös lisävakuutusta.

Liikenteenohjaajan tehtävään tulee olla valtuutus järjestämipaikan poliisilta. Liikenteenohjaajan tulee olla täysi-ikäinen ja hänellä edellytetään olevan ajokortti. Liikenteenohjaajan vaatimukset saattavat vaihdella järjestämipaikan mukaan. On tiedossa jopa tapaus (Tervola 2007), jossa paikallisen poliisin vaatimuksen mukaan oli oltava paikalla BECE-ammattikortillinen liikenteenohjaaja. Liikenteen ohjauksesta vastaava henkilö tekee selvitykset kiertoteistä yms. ohjauksista sekä siitä miten pelastusajoneuvot pääsevät paikalle tarpeen vaatiessa.

Luvat liikennejärjestelyihin

Kun tie- tai jalankulkuliikennettä joudutaan ohjaamaan kiertoreiteille tai ajoradan kaistoja sulkemaan, tarvitaan lupa tilapäisiin liikennejärjestelyihin. Luvan myöntää tapahtumapaikan kunta. Lupaa haettaessa sovitaan niistä liikennejärjestelyistä, joilla varmistetaan jalankulun ja ajoneuvoliikenteen turvallinen ja sujuva ohjaaminen pisteen ohi.

Jokainen tienylitys, osittainen tien sulkeminen ja käyttö pitää ilmoittaa n. 1 kk ennen tapahtumaa Tiehallinnon tiepiirille, jonka alueella tapahtuma järjestetään. Ilmoitukseen tulee liittää liikenteen ohjaussuunnitelma, turvallisuussuunnitelma, vastuuvakuutustodistus sekä liikenteen ohjauksesta vastaavan henkilön tiedot. Tarvittavat liikennemerkit voi vuokrata kunkin alueen tiepiiriltä.

Ilmoitus terveydensuojeluviranomaisille

Ilmoitus paikalliselle terveydensuojeluviranomaiselle pitää tehdä aina kun tapahtumapaikalla syntyy jätteitä. Myös koiran jätökset luetaan jätteeksi. Ilmoituksessa on selvitettävä miten jätehuolto alueella on järjestetty.

Elintarvikelain mukaan tilapäiseen elintarvikkeiden myyntiin tarkoitettu myyntipaikka ei tarvitse terveydensuojeluviranomaisen hyväksymistä. Tilapäisellä myynnillä tarkoitetaan toimintaa, jota tehdään harvemmin kuin kerran kuukaudessa ja joka ei yhtäjaksoisesti kestä kauemmin kuin kaksi vuorokautta. Tilapäisestä myyntipaikasta tulee kuitenkin tehdä ilmoitus tapahtumapaikan kunnan terveydensuojeluviranomaiselle, joka voi ilmoituksen johdosta antaa tarvittavia ohjeita tai määräyksiä. Jos puffetissa myydään pilaantuvia elintarvikkeita, edellytetään, että ainakin joku puffetin työntekijöistä on suorittanut hygieniapassin. Esimerkiksi makkaranpaisto edellyttää hygieniapassia.

14.10. ILMOITUKSET NAAPURUSTOLLE, ELÄINLÄÄKÄRILLE, YMS. SIDOSRYHMILLE

Naapurustolle informoidaan mielellään kirjallisesti tapahtumapäivänä mahdollisista liikennejärjestelyistä. Luonnollisesti on kohteliasta informoida joka tapauksessa koe/kilpailualueen lähinaapureita tapahtumasta, jossa on kymmeniä tai satoja koiria.

Päivystävän eläinlääkärin on myös hyvä etukäteen tietää, että hänen päivystysalueellaan järjestetään tapahtuma, jossa on paljon koiria paikalla. Joissakin kilpailuissa on vaadittu myös ilmoitusta läänineläinlääkärille, jotta eläinsuojelumääräyksien näkökulmat tulee huomioiduksi.

Järjestäjän on hyvä miettiä paikallisten olojen mukaan ketä muita olisi syytä etukäteen informoida tilaisuudesta. Jos tapahtuma järjestetään esimerkiksi jossakin turistikohteessa, kannattaa yhdessä matkailuyrittäjän kanssa miettiä miten asiakkaita informoidaan tapahtumasta. Paikallista lehdistöä ym. tiedotusvälineitä informoidaan harkinnan mukaan.

15. KOETOIMITSIJAN VASTUUT ENNEN TAPAHTUMAPÄIVÄÄ

15.1. KILPAILU/KOEKUTSU

Koetoimitsija laatii kilpailu/tapahtumakutsun yhteistyössä tapahtuman järjestäjän vastuuhenkilön kanssa.

Kutsusta on ilmentävä seuraavat asiat:

- kokeen laji: käyttö- vai kilpailukoe
- aika ja paikka sekä ajo-ohjeet
- luokat ja –matkat
- kilpailussa ajajien kokouksen ajankohta sekä ilmoitus läsnäolovelvollisuudesta (itse tai edustaja)
- järjestäjän yhteyshenkilö yhteystietoineen
- ylituomari
- koetoimitsija
- ilmoittautumisten vastaanottaja yhteystietoineen
- osanottomaksun suuruus, maksuohjeet eräpäivineen, viitteineen ja pankkiyhteystietoineen
- rajoituksen peruste, jos osanotto on rajoitettu
- majoitusmahdollisuudet yhteystietoineen

Koetoimitsija toimittaa kutsun julkaistavaksi SHS-lehdessä ja nettisivuilla.

15.2. DOPING-OHJEET

Jos Kennelliitto tai VUL ilmoittaa, että kokeessa tehdään doping-tarkastuksia, koetoimitsija varmistaa, että koepaikalla on dopingsääntöjen mukainen tila testien ottamista varten. Kennelliitto ilmoittaa mahdollisesta doping-valvonnasta koetoimitsijalle viimeistään kaksi viikkoa ennen tapahtumaa. Koetoimitsija on vaitiolovelvollinen Kennelliiton tekemästä ilmoituksesta. Doping-testit otetaan koesuorituksen päättyessä. Kilpailukokeessa tämä tarkoittaa sitä, että näyte otetaan viimeisen maaliintulon jälkeen. Useampiosaisessa kilpailukokeessa koetoimitsija informoi doping-näytteen ottajaa siitä milloin kilpailukoe päättyy, ts. mikä on kokeen viimeisen startin ajankohta.

Kennelliitto ilmoittaa kulloinkin voimassaolevat doping-säännöt omilla nettisivuillaan www.kennelliitto.fi

15.3. AJAJAN OSALLISTUMISOIKEUDEN TARKISTUS

Vaikka ilmoituksia vastaanotettaessa on jo pyritty selvittämään ajajan osallistumisoikeus, tämä on vielä hyvä tarkistaa ennen aikataulun laatimista.

Koetoimitsija selvittää etukäteen VUL:lta, että ajajalla on voimassaoleva lisenssi, jos ajaja on ilmoittanut käyttävänsä lisenssiin pohjautuvaa tapaturmavakuutusta. Jos VUL:n tietojen mukaan lisenssiä ei ole, koetoimitsija välittää tiedon kilpailupäivänä toimistoon, jotta he osaavat vaatia tositetta lisenssin maksamisesta. Myös sellaisen ajajan, jonka odotetaan esittävän kuitti maksetusta lisenssistä, olisi hyvä saada tieto asiasta.

Jos ajaja on ilmoittanut käyttävänsä lisenssin ulkopuolista tapaturmavakuutusta, hän on velvollinen esittämään todistuksen voimassaolevasta vakuutuksesta ilmoittautuessaan toimistossa tapahtumapäivänä.

Ajajan ollessa nuori on syytä tarkistaa tuomarilta, onko hänen kanssaan sovittu ajajan osallistumisoikeudesta.

15.4. VOIMASSAOLEVIEN SÄÄNTÖJEN JA MÄÄRÄYSTEN SELVITTÄMINEN

Koetoimitsija selvittää voimassaolevat säännöt ja ohjeet. Kaikki säännöt ja ohjeet pitää löytyä kilpailulaatikosta.

- ajajan ikäraajat huomioiden luokat
- koiran ikäraajat huomioiden kilpailumatka ja valjakon koko
- koiran rokotusmääräykset
- tuomarin jääviyssääntö
- narttukoiran pennuttamiseen liittyvät rajat
- dopingsäännöt
- valionarvosäännöt
- muut mahdolliset säännöt ja ohjeet

Ikärajoista ja rokotusten päivämääristä kannattaa muistilapulle laskea päivämäärät mitä ennen koiran pitää olla syntynyt ja päivämäärä minkä jälkeen koira pitää olla rokotettu. Myös ajajien ikärajoista kannattaa tehdä vastaava muistilappu. Jos tuomarin jääviyssääntö estää tuomaria arvostelemasta tietyn kennelin kasvatteja, kennelnimi kannattaa myös kirjoittaa näkyviin toimistoa varten.

15.5. AIKATAULUN JA TYÖVUOROLISTAN LAATIMINEN

Kilpailu

Ajajien kokouksen alkamisajankohta mainitaan kilpailukutsussa. Käytännössä sen muuttaminen on hankalaa, koska uuden ajankohdan informointi kaikille on mahdotonta. Usein kilpailukutsussa on jo mainittu myös eri luokkien lähtöajat. Ensimmäinen startti voi olla noin tunti ajajankokouksen päättymisen jälkeen.

Kilpailussa voi olla osallistujia, jotka haluaisivat ajaa kaksi valjakkoa joko eri luokissa tai samassa luokassa. Heille pyritään tarjoamaan mahdollisuus siihen, jos se aikataulullisesti sopii kokonaisuuteen. Luokissa, jossa usein osanotto on runsas, osallistujat voidaan jakaa kahteen eri lähtöryhmään niin, että ensimmäinen lähtöryhmä ehtii maaliin ennen toisen ryhmän starttia. Näin sama ajaja ehtii mukaan molempiin lähtöryhmiin.

Koetoimitsija neuvottelee aikataulun rungon tuomarin ja ilmoittautumisten vastaanottajan kanssa. Kun tapahtuman aikataulu on varmistunut, koetoimitsija laatii työvuorolistan huomioiden kaikki ne pakolliset tehtävät, jotka tapahtumassa tarvitaan. Jos tehtäviä on enemmän kuin tekijöitä, koetoimitsija pyytää järjestäjää etsimään lisää toimihenkilöitä. Toimihenkilöpalaveri aikataulutetaan ja pidetään paikan päällä silloin kun se on tarpeellista. Sen pitäminen ei ole välttämätöntä, jos toimihenkilöt pystyvät luotettavasti etukäteen sopimaan keskenään tehtävien hoitamisesta.

Käyttökoe

Koetoimitsija laatii etukäteen käyttökokeen aikataulun, johon merkitään koirien suoritusjärjestys. Suoritusjärjestystä varten koirat on numeroitu, katso tarkemmin kohdasta 7.5. Järjestys luodaan osallistujien toivomukset huomioiden siten, että valjakkojärjestelyt saadaan hoidettua kivuttomasti ja päivä käytettyä tehokkaasti hyväksi. Aikataulua laadittaessa on otettava huomioon kokonaisuus, johon vaikuttaa paljon

käytännön olosuhteet, esimerkiksi se kuinka kaukana varikko ja lähtöalue toisistaan ovat. Näiden selvittämiseksi koetoimitsija kysyy tarvittavat tiedot järjestäjän vastuuhenkilöltä. Vastuuhenkilö antaa myös tiedot käytettävissä olevista toimihenkilöistä.

Koetoimitsija tekee aikataulun ylituomarin toivomusten perusteella. Tuomarista riippuu ottaako hän 1 vai 2 koiraa arvosteltavaksi yhtä aikaa, onko määrällä eroa YLE/JOH-luokassa, haluaako tuomari käydä lähtöalueella jokaisen valjakon välissä jne. Tuomari myös arvioi kuinka pitkän ajan hän tarvitsee yhden valjakon arvosteluun. Ylituomari myös antaa tarvittaessa erityisohjeet toimitettavaksi osallistujille, jos sellaiseen on tarvetta.

Peruseriaate on, että arvosteltavat johtokoirat eivät saa juosta koerataa ennen omaa arvosteluvuoroaan. Kun JOH-koira on arvosteltu, se voi jatkaa joko johtajana tai pyöräkoirana, kun muita koiria arvostellaan.

Yksi valjakko viipyy koeradalla tuomarin arvioiman ajan sisältäen 5 minuutin paikallaanolon. Jos ylituomarilla on apuna koetuomari, joka arvostelee paikallaanolon, ylituomarin yhdessä koearvostelussa viettämä aika lyhenee.

Aikataulu pyritään luomaan tehokkaaksi siten, että suoritusvuorossa seuraava valjakko on jo odottamassa silloin kun ylituomari vapautuu edellisestä valjakosta. Näin ollen, jos tuomari haluaa käydä joka välissä lähtöalueella tai jos ajaja vaihtaa koiria uuteen valjakkoon, ei saman ajajan valjakoita kannata asettaa suoritusjärjestykseen peräkkäin. Sen sijaan, jos kaikille osapuolille sopii, tehokkuutta saadaan paljon lisää sijoittamalla esim. saman ajajan JOH-koirat ja YLE-koirat valjakkoon yhdellä kertaa ja ajamalla arvostelu saman tien kaksi kertaa peräkkäin. Näin tehden ylituomari arvostelee ensimmäisellä kierroksella JOH-koirat ja toisella kierroksella YLE-koirat.

Jokainen kokeeseen osallistuva on itse velvollinen huolehtimaan koevaljakon varusteiden ja mahdollisten apukoirien saatavuudesta. Käytännössä kuitenkin kaikilla ei ole sopivaa rekeä käyttökokeeseen, eikä varsinkaan ensi kertaa käyttökokeeseen osallistuja ymmärrä velvollisuuttaan huolehtia asiasta itse. Jos järjestäjä voi tuoda paikalle vähintään kaksi sopivaa rekeä liinoineen, voidaan varmistaa käyttökokeen jouheva läpivienti.

Käyttökokeessa tarvitaan useita toimihenkilöitä ja he yleensä tapaavat toisensa vasta koepaikalla. Siksi on tärkeää aikatauluttaa myös toimihenkilöpalaveri 1 – 2 h ennen ensimmäistä koesuoritusta, katso tarkemmin 4.1. On huomattava, että ennen palaveria on riittävästi aikaa ratamestarille ja tuomarille radan tarkastamiseen, jos sitä ei ole tehty jo edellisenä päivänä.

15.6. ESIMERKKI KÄYTTÖKÖKEEN AIKATAULUSTA JA TYÖVUOROLISTASTA

Tervola käyttökoe, perjantai 6.4.2007

Ylituomari	Tomi Niemi
Koetoimitsija	Ritva Hannunniemi-Pulska
Järjestäjän vastuuhenkilö	Ulla Halonen, puh. 040 123 4567
Ratamestari	Ulla Halonen
Toimihenkilöpalaveri	klo 8.00
Palkintojenjako	n. klo 15.30

Arvioitu klo	Ajaja	Koira Sin.	Koira Pun.	Häirikkö valjakko	Häirikkö ajoneuvo	Häirikkö eläin	Tuomarin avustaja	Ratav. Liikenne	Toimisto Lähetti
9.00	Joonas Männikkö	J-01	J-02	Ulla	Ville	S&sheltit	Erkki	Sari, Mari	Sirpa, Jenni
9.20	Joonas Männikkö	Y-101	-	Ulla	Ville	S&sheltit	Erkki	Sari, Mari	Jenni,Jaska
9.40	Pauliina Kiiski	J-03	J-04	Ulla	Ville	S&sheltit	Erkki	Sari, Mari	Jenni,Jaska
10.00	Pauliina Kiiski	Y-102	Y-103	Ulla	Ville	S&sheltit	Erkki	Sari, Mari	Jenni,Jaska
<i>Tauko 20 min</i>									Jenni,Jaska
10.40	Erkki Mäkelä	Y-104	Y-105	Ulla	Kalle	R&aussiet	Sirpa	Sari, Mari	Jenni,Jaska
11.00	Ulla Halonen	J-05	J-06	Erkki	Kalle	R&aussiet	Sirpa	Sari, Mari	Jenni,Jaska

11.20	Ulla Halonen	J-07	J-08	Erkki	Kalle	R&aussiet	Sirpa	Sari, Mari	Jenni,Jaska
11.40	Ulla Halonen	J-09	J-10	Erkki	Kalle	R&aussiet	Sirpa	Sari, Mari	Jenni,Jaska
<i>Tauko 60 min</i>									Jenni,Jaska
13.00	Ulla Halonen	J-11	J-12	Erkki	Jussi	S&sheltit	Ritva	Jari, Kari	Jenni,Jaska
13.20	Tervonen/ Sormunen	J-13	Y-106	Erkki	Jussi	S&sheltit	Ritva	Jari, Kari	Jenni,Jaska
13.40	Ulla Halonen	Y-107	Y-108	Erkki	Jussi	S&sheltit	Ritva	Jari, Kari	Jenni,Jaska
<i>Tauko 10 min</i>									-
14.10	Ulla Halonen	Y-109	Y-110	Erkki	Jussi	R&aussiet	Sirpa	Jari, Kari	-
14.30	Jenni Kari	Y-111	Y-112	Erkki	Jussi	R& aussiet	Sirpa	Jari, Kari	-

Ohjeita ajajille:

Ilmoittaudu toimistoon noin tuntia ennen omaa vuoroasi. Varaa toimistoon mukaan koirien rekisteri. ja rokotustodistukset. Ylituomarin ilmoituksen mukaan käyttökokeessa pyritään käyttämään naruliinoja. Jos omistat pelkästään vaijeriliinat, huomauta tästä toimistossa. Kokeessa on saatavilla myös lainaliinoja. Ylituomari määrittää valjakon maksimikoon koepaikalla maasto-olosuhteet huomioiden.

Arvosteltavat koirat sijoitetaan vierekkäin, YLE-koirat mieluummin takapariksi tai sitä edeltävään pariin. Poikkeuksena valjakko, jossa arvosteltavina sekä JOH että YLE. Tällöin YLE-koira sijoitetaan TOISEEN pariin eri puolelle kuin arvosteltava johtaja.

Sininen koira valjastetaan vasemmalle ja punainen koira oikealle puolelle, jotta koirien paikat täsmäävät tuomarin arvostelulomakkeeseen

Tuomarin avustaja tarkistaa tunnustusmerkinnän kaikilta kokeeseen osallistuvilta koirilta ja se tehdään ennen koesuoritusta.

Ole valmiina lähtövaatteen alla noin viisi minuuttia ennen arvioitua lähtöaikaasi. Koska aikataulu on tiukka, emme voi juurikaan odotella. *Jos myöhästyit omasta lähtöajastasi yli 5 min lähtövuoro siirtyy seuraavalle ja sinun vuorosi tulee sitten kun kaikki muut ovat käyttökokeen suorittaneet.*

Seuraavassa esimerkki aikataulusta silloin kun on käytettävissä useampi tuomari. Silloin hyvällä suunnittelulla ja aikataulujen tiukalla noudattamisella saadaan valjakot käytettyä toistensa häirikkövaljakoina eikä välttämättä ulkopuolista häirikkövaljakkoa tarvita.

Esimerkin idea on, että

- klo 9:10 lähtevä valjakko kohtaa sekä klo 9:00 lähtevän että klo 9:20 lähtevän valjakon
- klo 10:10 lähtevä valjakko kohtaa sekä klo 10:00 lähtevän että klo 10:20 lähtevän valjakon

Lähtö klo	Tuomari	Ajaja
9:00	Tomi Niemi	Kirsi Puustinen
9:10	Aija Mäkiaho	Ulla Reinikainen
9:20	Tomi Niemi	Minna Räsänen
10:00	Tomi Niemi	Joonas Männikkö
10:10	Aija Mäkiaho	Erkki Mäkelä
10:20	Tomi Niemi	Antti Mäkiaho

15.7. OSALLISTUJEN JA TOIMIHENKILÖIDEN INFORMOINTI

Kun aikataulut on laadittu ja tuomari on ne hyväksynyt, osallistujille annetaan riittävä informaatio. Kilpailussa/kokeessa yleensä riittää kun informaatio julkaistaan SHS:n nettisivuilla. Käyttökokeen aikataulu

sekä ohjeet osallistujille toimitetaan osallistujan ilmoittamaan osoitteeseen ensisijaisesti sähköpostilla tai sen puuttuessa kirjeenä.

Laadittu aikataulu ja työvuorolista toimitetaan myös järjestäjän vastuuhenkilölle, jonka tehtävänä on antaa toimihenkilöille tarvittava informaatio.

Jos jostakin syystä tapahtuma joudutaan perumaan, koetoimitsija on velvollinen ilmoittamaan peruutuksesta niin, että kaikki osapuolet tiedon saavat. Vähintään asiasta on ilmoitettava SHS:n nettisivuilla.

15.8. VARUSTEIDEN ERITYISVAATIMUKSET

Jos ylituomarilla on varusteisiin liittyviä vaatimuksia, hän ilmoittaa niistä etukäteen ja koetoimitsija informoi niistä edelleen osallistujia. Tuomari ja koetoimitsija järjestävät erityisvälineitä lainattavaksi koepaikalle.

15.9. KILPAILULAATIKKO JA SEN SISÄLTÖ

Koetoimikunta säilyttää kilpailulaatikkoa ja huolehtii siitä, että kilpailulaatikossa on kaikki tarpeelliset tarvikkeet.

Koetoimitsija huolehtii, että kilpailulaatikko on koepäivänä koepaikalla. Hän myös huolehtii siitä, että koepäivän jälkeen laatikko palautuu koetoimikunnalle.

Kilpailulaatikossa on mukana luettelo tarvikkeista, joita laatikko sisältää. Luettelo on myös luettavissa SHS:n kannettavalla tietokoneella.

Kilpailulaatikon vähimmäisvarusteet:

- kopio SHS:n vastuuvakuutuskirjasta
- lähtönumerot
- sirunlukija + varaparistot
- tarvittavan määrän lomakkeita
  - o Kennelliiton koepöytäkirja ja jatkolomakkeet, tilataan Kennelliitosta
  - o rekikoirien käyttökoe: arvostelulomake ja koirakohtainen ilmoittautumislomake
  - o kilpailukokeen ilmoittautumislomake
  - o epävirallinen tunnistusmerkintälista
  - o ilmoitus erimielisyydestä- ja muutoksenhakulomakkeet (saa tulostettua Kennelliiton nettisivuilta)
  - o palautelomakkeet
- käyttökokeen merkintänauhat
- ajanottokellot
- palkinnot
- voimassaolevat kilpailu- ja koesäännöt
- voimassaolevat Kennelliiton muut säännöt kuten rokotus, valiot
- voimassaoleva Kennelliiton julkaisemat säännöt ja kiellettyjen doping-aineiden luettelo
- voimassaoleva rotukoodiluettelo
- toimistotarvikkeet: kynät (myös lyijykyniä + teroitin), laskin, muistiinpanovälineet, liimalappuja yms.
- toimitsijaliivit
- ensiapulaukku

16. TOIMIHENKILÖIDEN VASTUUT TAPAHTUMAPÄIVÄNÄ

16.1. TOIMIHENKILÖPALAVERI

Toimihenkilöpalaveri pidetään käyttökokeessa aina ja kilpailussa/kokeessa tarpeen mukaan. Jos palaveria ei pidetä, koetoimitsija tarkastaa, että kaikki toimihenkilöt ovat paikalla ja tietävät tehtävänsä.

Toimihenkilöpalaverissa varmistetaan toimihenkilöiden saatavuus eri työpisteisiin. Toimihenkilöiden tehtävien kuvaukset on pääpiirteissään kerrottu kohdassa 2.2. Yksityiskohtaiset ohjeet annetaan toimihenkilöpalaverissa. Tarvittaessa koetoimitsija ja/tai tuomari opastaa henkilöt tehtäviinsä.

Kaikki toimihenkilöt: Ole ajoissa mukana palaverissa! Osallistumisesi on ehdottoman tärkeää ja välttämätöntä. Jos yllättäen estyt tulemasta paikalle, ilmoita asiasta välittömästi järjestäjän vastuuhenkilölle.

Ratamestari ja tuomari tarkastavat radan ennen toimihenkilöpalaveria. Tuomari ja ratamestari sopivat joko suoraan tai järjestäjän vastuuhenkilön kautta milloin ratamestarin on oltava paikalla radan tarkastusta varten.

16.2. TULOSLASKENTA JA TULOSLUETTELO

Koetoimitsija avustajineen laskee kilpailun/kokeen tulokset. Ylituomari tarkistaa laskennat ennen tulosten virallistamista.

Kilpailukokeessa riittää, kun REK-tulokset julkaistaan esim. tuloslistana ja valjakkokohtaiset pöytäkirjat toimitetaan osallistujille jälkikäteen. Jos joku haluaa valittaa tuloksesta, ko. ajajan valjakon valjakkokohtainen pöytäkirja on täytettävä ja allekirjoitettava sekä luovutettava ajajalle kokeen päättyessä.

Kilpailun aikana annetut varoitukset, hylkäykset yms. merkitään ESDRAn sääntönumerolla tuloluetteloon.

16.3. PÄÄTÖKSENTEKO KOKEEN/KILPAILUN AIKANA

Terve maalaisjärki, avoin mieli ja tarkkaavainen katse ovat toimihenkilön parhaat työkalut tilanteessa kuin tilanteessa. Jos toimihenkilön kohdalle osuu tapahtuma, jossa hän tarvitsee tukea päätöksentekoa varten, hän ottaa yhteyttä koetoimitsijaan tai ylituomariin.

17. KILPAILUN/KILPAILUKOKEEN AJAJIEN KOKOUS

17.1. KOKOUKSEN TARKOITUS

Ajajakokous tulisi ajoittaa siten, että ensimmäisellä lähtevällä valjakolla on kokouksen jälkeen vähintään yksi tunti aikaa lähtöön.

Ajajakokouksen puheenjohtajana toimii koetoimitsija. Kokouksessa hän julkaisee avustavan moottoriajoneuvon kuljettajan puhelinnumeron sekä virallisen kellonajan, jonka mukaan lähtö tulee tapahtumaan.

Koetoimitsija huolehtii siitä, että ajajien kokouksessa on esillä voimassaoleva luettelo kielletyistä doping-aineista ja että ajajien kokouksen osallistujia muistutetaan doping-säännöistä. Koetoimitsija on vaitiolovelvollinen hänelle mahdollisesti ilmoitetusta doping-näytteenotosta ko. tapahtumassa.

Ratamestari selvittää ajajille kilpailureitin ja erityisesti sen mahdolliset vaarakohdat sekä käy läpi ratamerkit ja niiden sijoittelun. Suositeltavaa on, että satavilla on selostusta havainnollistava kartta.

Tuomari antaa ajajien kokouksessa ajajille ne ohjeet ja kertaa säännöt, jotka katsoo tarpeelliseksi. Ajajille on hyvä selvittää erityisesti ohituksiin liittyvät kilpailusäännöt.

17.2. LÄSNÄOLOVELVOLLISUUS

Ajajan tai hänen edustajansa on oltava läsnä ajajien kokouksessa. Siksi koetoimitsija aloittaa kokouksen ilmoittautuneiden nimenhuudolla. ESDRAn sääntöjen mukaan sprinttimatkoilla ei ole pakko pitää ajajien kokousta lainkaan. Siksi ajajien kokous ja läsnäolovelvoite on aina mainittava kilpailu/koekutsussa.

17.3. LÄHTÖNUMEROT JA LÄHTÖJÄRJESTYKSEN JULKAISEMINEN

Tuomarin harkinnan mukaan lähtönumerot arvotaan joko etukäteen tai ajajien kokouksessa. Suositeltavaa on, että lähtöjärjestys on arvottu etukäteen. Jos lähtönumerot arvotaan etukäteen, tuomari ja koetoimitsija sopivat keskenään miten tämä tehdään. Etukäteen arvottu lähtölista alustavine lähtöaikoineen laitetaan näkyville mielellään jo edellisenä iltana tai kilpailupäivän aamuna esim. toimiston seinälle. Tarkistettu lähtölista, josta saapumatta jääneet on poistettu ja lähtöajat tarkistettu, julkaistaan heti ajajien kokouksen jälkeen. Koetoimitsija huolehtii lähtölistan julkaisemisesta sekä lähtönumerolappujen jakamisesta kilpailijoille.

18. PALKINNOT

18.1. SHS:N LUOVUTTAMAT PALKINNOT SHS:N HAKEMASSA KOKEESSA

Saavutus	Rotu	Palkinto
KVA	SH	Ruusuke
KVA	muut	Ruusuke
MVA	SH	Ruusuke
MVA	muut	Ruusuke
JOH-1	SH	Pyyhe
JOH-1	muut	Pyyhe
YLE-1	SH	Mitali
YLE-1	muut	Mitali
REK-1	SH	Pyyhe per valjakko
REK-1	muut	Pyyhe per valjakko
Luokan nopein valjakko	SH	Lautanen tai vastaava
Luokan nopein valjakko	muut	Ei palkintoa

SHS on päättänyt toimittaa "Luokan paras valjakko" -palkinnot kaikkiin Suomessa järjestettäviin kilpailuihin ja kilpailukokeisiin luovutettavaksi luokan nopeimmalle puhtaalle siperianhuskyvaljakolle.

18.2. JÄRJESTÄJÄN, SPONSORIN TAI MUIDEN ROTUJÄRJESTÖJEN LUOVUTTAMAT PALKINNOT

Jos joku muu taho toimittaa jaettavaksi palkintoja, koetoimitsija huolehtii siitä, että palkinnot tulevat jaetuksi palkintojenjakotilaisuudessa.

19. ERITYISESTI HUOMIOITAVA TAPAHTUMAPAIKALLA

19.1. PÄIVYSTÄVÄN LÄÄKÄRIN JA ELÄINLÄÄKÄRIN YHTEYSTIEDOT

Näkyvältä paikalta, esimerkiksi toimiston seinältä on löydettävä tiedot sairaanhoidon ja muun avun kannalta tärkeitä yhteystiedoista. Katso tarkemmin kohdasta 2.7.

19.2. AIKATAULU / LÄHTÖLISTA

Suoritusjärjestyksen osoittava nimilista kellonaikoinen kiinnitetään myös näkyvälle paikalle.

19.3. AJAJAN OSALLISTUMISOIKEUS

Tarvittaessa toimisto varmistaa ajajan iän sekä sen onko asiasta etukäteen sovittu ajajan ja tuomarin välillä. Jos sopimus puuttuu, ajaja on velvollinen neuvottelemaan tuomarin kanssa ennen kuin hänen osallistumisensa voidaan hyväksyä.

Kilpailussa on ajajilla oltava tapaturmavakuutus, joka kattaa valjakkokilpailun. Vakuutus voi olla hankittu erillisenä tai osana lajilisenssiä.

19.4. KOIRAN OSALLISTUMISOIKEUS, ROKOTUKSET, DOPING

Koetoimitsijan tehtävänä on tuoda toimistoon valmis muistilappu, johon on koottu tärkeimmät koiran osallistumisoikeuden tarkistussäännöt.

Koiran osallistumisoikeus on selostettu säännösten A-osassa.

19.5. MAHDOLLISUUS VALIONARVOON

Kun ajaja täyttää koirakohtaisen koelomakkeen ja palauttaa sen toimistoon, toimiston on syytä tiedustella onko ajajan jollakin koiralla mahdollisuus saada valionarvo. Jos on, mahdollisuus valionarvosta kirjoitetaan Postit-lapulle, joka liimataan kiinni koelomakkeeseen. Näin tuloslaskenta pystyy erityisesti huomioimaan ko. tapauksen.

Koetoimitsija tuo toimistoon voimassaolevat valionarvosäännöt, josta mahdollisuus voidaan tarkistaa.

19.6. KENNELLIITON ALAISEN KOKEEN AIKANA TARVITTAVAT LOMAKKEET

Rekikoirien kilpailukokeen valjakkokohtainen pöytäkirja

Lomaketta käytetään vain kilpailukokeessa. Toimisto luovuttaa tyhjän lomakkeen ajajalle, joka palauttaa sen täytettynä ennen ajajien kokousta. Ajaja kirjoittaa lomakkeeseen kaikkien kokeeseen osallistuvien koirien tiedot. Jos ajajalla on kokeessa useampia valjakoita, jokaisesta valjakosta tehdään oma lomake. Ajajan ei tarvitse ilmoittaa kaikkia valjakon koiria kilpailukokeeseen, mutta myös siinä tapauksessa kaikkien koirien on oltava rekisteröityjä ja samanrotuisia koiria. Tarvittaessa toimisto neuvoo lomakkeen täyttämässä.

Kilpailukokeen jälkeen koetoimitsija täydentää valjakon tuloksen sille varattuun paikkaan. Kilpailukokeessa koira saa tuloksen ainoastaan siinä tilanteessa, että se on juossut koko kisauran kaikkina päivinä. Jos joku koira jää ilman tulosta, siitä tehdään merkintä valjakkokohtaiseen pöytäkirjaan.

Ylituomari allekirjoittaa lomakkeen. Ajaja saa lomakkeesta oman kappaleensa joko palkintojenjaossa tai myöhemmin kotiin postitettuna. Jos osallistujia on paljon, lomakkeiden täyttäminen ja postittaminen jälkikäteen on perusteltua. REK-tulokset on kuitenkin laskettava ennen palkintojenjakoa ja ylituomarin ja –toimitsijan on sovittava miten allekirjoitukset hoidetaan. Kilpailukokeessa riittää, kun REK-tulokset julkaistaan esim. tulostilana. Jos joku haluaa valittaa tuloksesta, ko. ajajan valjakon valjakkokohtainen pöytäkirja on täytettävä ja allekirjoitettava sekä luovutettava ajajalle kokeen päättyessä.

Rekikoirien käyttökokeen koirakohtainen pöytäkirja

Lomaketta käytetään vain käyttökokeessa. Toimisto luovuttaa tyhjän lomakkeen ajajalle, joka palauttaa sen täytettynä ennen omaa suoritusvuoroa. Jos ajajalla on kokeessa useampia koiria, jokaisesta koirasta tehdään oma lomake. Tarvittaessa toimisto neuvoo lomakkeen täyttämässä.

Toimisto lisää koelomakkeeseen koiran numeron, aikataulun mukaisen starttikelloajan sekä arvosteluväriin sininen/punainen.

Käyttökokeen jälkeen koetoimitsija täydentää koiran tuloksen sille varattuun paikkaan. Ylituomari allekirjoittaa lomakkeen. Ajaja saa lomakkeesta oman kappaleensa palkintojenjaossa.

Rekikoirien käyttökokeen arvostelulomake = kenttälomake

Koirakohtaisen lomakkeen tietojen perusteella toimisto esitäyttää tuomarin käyttämän arvostelulomakkeen. Lomakkeeseen merkitään yhdessä valjakossa juoksevien koirien numerot koiran arvosteluväriin sininen/punainen mukaan sekä aikataulun mukainen valjakon starttausaika. Tunnistusmerkintöjen tarkastamista varten lomakkeeseen lisätään koiran tatuointitunnus tai sirunumerosta 4 – 5 viimeistä numeroa.

Jos tuomari ohjeistaa valjastamaan samaan valjakkoon kahdella eri kierroksella arvosteltavat koirat, tuomarin ohjeiden mukaan täytetään joko kaksi erillistä tai yksi yhteinen kenttälomake.

Lähetä lomakkeet tuomarin avustajalle ja palauttaa ne täytettynä toimistoon.

Lähtöpaikalla tuomarin avustaja tarkistaa ajajan kanssa, että kenttälomake ja arvosteltavat koirat vastaavat toisiaan. Lähtöpaikalla varmintä on kirjoittaa koirien kutsumanimet kenttälomakkeeseen siihen järjestykseen kuin koirat valjakkoon on sijoitettu.

19.7. PALAUTELOMAKE

Jos tuomari haluaa kokeesta kerättäväksi palautetta, toimisto antaa tyhjät palautelomakkeet osallistujille ja kerää täytetyt lomakkeet takaisin. Ne luovutetaan tuomarille päivän päättyessä.

19.8. KOIRIEN NUMEROINTI JA MERKITSEMINEN KÄYTTÖKÖKEESSÄ, KOIRIEN SIOITTAMINEN VALJAKKON

Käyttökokeessa numeroidaan koirat. Numerointisysteemi on koetoimitsijan vapaassa harkinnassa. Tärkeintä on, että toimisto, tuomarin avustaja, koetoimitsija ja tuomari pysyvät kaikki selvillä siitä mikä arvostelu kuuluu millekin koiralle.

Toimistohenkilö kirjoittaa koiran numeron sekä koirakohtaiseen pöytäkirjaan että kenttälomakkeeseen. Koira kutsumanimi kirjoitetaan kenttälomakkeeseen varmistamaan, että koirat eivät mene sekaisin.

Kun koevaljakko saapuu lähtöpaikalle, tuomarin avustaja varmistaa, että koirat on valjastettu oikein ja että koirat vastaavat kenttälomaketta. Hyväksi varmistukseksi on osoittautunut tiedustella ajajalta arvosteltavien koirien kutsumanimet ja kirjoittaa ne kenttälomakkeeseen siihen järjestykseen kun koirat on valjastettu koevaljakkoon. Jos tämä on jo tehty toimistossa, tuomarin avustaja varmistaa, että tiedot ovat oikein ja täsmäävät valjakon kokoonpanoon. Numeroiden ja kutsumanimien käytöllä saadaan aikaan tuplavarmistus siitä, että koirat ja lomakkeet eivät mene sekaisin. Ajajan ei voi olettaa muistavan koiran numeroa, mutta vieraankin koiran kutsumanimen luulisi olevan ajajan tiedossa.

Arvosteltavat koirat sijoitetaan vierekkäin, YLE-koirat mieluummin takapariksi tai sitä edeltävään pariin. Poikkeuksena valjakko, jossa arvosteltavina sekä JOH että YLE. Tällöin YLE-koira sijoitetaan TOISEEN pariin eri puolelle kuin arvosteltava johtaja.

Sininen koira valjastetaan vasemmalle ja punainen koira oikealle puolelle, jotta koirien paikat täsmäävät tuomarin arvostelulomakkeeseen. Vaikka koirat pyrkisivätkin lähtötilanteessa hyppimään toistensa yli ja näin vaihtamaan paikkaa, ne pitäisi saada pysymään aloillaan ainakin niin kauan, että tuomari ehtii havainnoimaan kuka mikäkin koira on. Tuomarin avustaja kiinnittää merkintänauhan valjaan vetolenkkiin, ei itse valjaaseen.

19.9. VARUSTEET JA ARVIOINNIN APUVÄLINEET

Koirilla ja reessä/kärryssä on oltava sääntöjen mukaiset varusteet. Ajajalla on sääntöjen ja tuomarin harkinnan mukainen kypäräpakko. BGB-lukot ovat kiellettyjä vetoliinoissa ja seisingeissä.

19.9.1. Kahden (2) koiran luokan ajovälineet REK-kokeissa

19.9.1.1. Reki

Reen on kestävä ajajan paino ja hätätapauksissa matkustajan paino ja siinä on oltava kovapohjainen 40 x 50 cm (16 x 20 tuumaa) tila koiran turvallista kuljettamista varten.

Reessä on oltava riittävän tehokas jarru sekä tehokas jarrumatto kiinnitettynä rekeen kiinteällä nostosysteemillä, puskuvaari, 1 lumiankkuri, riittävästi tuuletettu koirankuljetuspussi. Reen jalaksissa ei saa olla teräsreunoja.

19.9.1.2. Skootteri tai Kärry

Skootteri on kaksipyöräinen skootteri/potkulauta -tyyppinen pyörä, jossa renkaiden vähimmäishalkaisija on 30 cm (12 tuumaa). Skootterissa täytyy olla toimivat jarrut kaikissa pyörissä. 2-pyöräisessä skootterissa ei vaadita varusteeksi sieppausköyttä.

Kärryssä tulee olla (3) tai neljä (4) pyörää. Minimi pyörän läpimitta kaikissa kärryissä tulee olla 30 cm (12 tuumaa). Minimi akseliväli (etu- ja taka-akselin välinen etäisyys) täytyy olla 110 cm (43 tuumaa) ja minimi raideleveys (samalla akselilla olevien pyörien välinen etäisyys) täytyy olla 70 cm (27 tuumaa). Kaikissa kärryissä täytyy olla toimivat jarrut kaikissa pyörissä.

Sieppausköysi n. 3 m (10 jalkaa) tulee olla kärryssä kärryn paikallan pitämistä tai kiinnittämistä varten.

Kahden (2) koiran luokassa on käytettävä seisinkiä.

Käyttökokeessa ylituomarilla on oikeus vaatia käytettäväksi tietynlaisia varusteita ja apuvälineitä. Tuomari ja koetoimitsija voi järjestää erityisvälineitä lainattavaksi koepaikalle. Osallistuja ilmoittaa lainaustarpeestaan toimistoon, joka edelleen antaa välineet lainaksi ja huolehtii siitä, että välineet palautetaan.

19.10. TUNNISTUSMERKINTÖJEN TARKISTAMINEN

Pääsääntönä on, että kilpailussa/kilpailukokeessa koirien tunnistusmerkinnät tarkistetaan pistokokein maaliintullessa. Käyttökokeessa pyritään tarkistamaan kaikkien kokeeseen osallistuvien koirien tunnistusmerkinnät. Mahdollisuuksien mukaan se tehdään ennen koesuoritusta, mutta voidaan tehdä myös koesuorituksen päättyessä.

Jos joku koira saapuu maalialueelle rekipussissa, sen tunnistusmerkintä on ehdottomasti tarkistettava ja asiasta ilmoitettava koetoimitsijalle.

19.11. VAKUUTUKSET

SHS:lla on voimassaoleva vastuuvakuutus ja talkoovakuutus toimihenkilöiden tapaturmien varalta. Vakuutuskirjojen kopiot on kilpailulaatikossa. Kilpailussa edellytetään ajajilla olevan voimassaoleva tapaturmavakuutus sääntöjen mukaan.

20. KOETOIMITSIJAN VASTUUT TAPAHTUMAN JÄLKEEN

20.1. KENNELLIITON ALAISEN KOKEEN KOEPÖYTÄKIRJAN JA JATKOLOMAKKEIDEN TÄYTTÄMINEN

Koetoimitsija ja ylituomari sopivat milloin koepöytäkirja jatkolomakkeineen on täytettävä. Pöytäkirjaan ylituomari kirjoittaa kertomuksensa sekä allekirjoittaa lomakkeen. Kokeisiin osallistujilta voi tulla myös korjauksia, koska virheitä voi aina sattua, joten senkin takia koepöytäkirjat kannattaa täyttää vasta parin päivän päästä.

Lomakkeiden koneella täytettävät versiot, rotukoodit sekä kennelpiirien nimet ja numerot löytyvät: <http://www.kennelliitto.fi>

Kennelliitto hyväksyy koepöytäkirjan, joka sisältää oikeat tiedot, mutta ei ole kirjattu Kennelliiton viralliselle koepöytäkirjalomakkeelle. Jos käytetään koneella täytettävää lomaketta itsejäljentävän lomakkeen sijaan, on huolehdittava siitä että kaikki lomakkeessa mainitut osapuolet saavat oman kappaleensa. Tällöin ylituomarin ja mahdollinen koetuomarin allekirjoitus otetaan vähintään koira/valjakkokohtaisen lomakkeen kennelpiirin kappaleeseen sekä koepöytäkirjan Kennelliiton ja kennelpiirin kappaleisiin. Jos osallistuja haluaa valittaa

tuloksesta, myös hänen kappaleensa koira/valjakkokohtaisesta lomakkeesta on erikseen ylituomarin allekirjoitettava.

Ylituomarikertomukseen aina syytä mainita kokeen päättymisen ajankohta kellonajan tarkkuudella.

Samoin kertomukseen laitetaan maininta mahdollisesti tehdystä valituksesta, vaikka asioista päästäisikin sopuun ja valitus olisi yhteistuumin tuhattu.

Koepöytäkirjan merkinnät tehdään sääntöjen mukaan. Koepöytäkirjat voivat olla joko käsin täytettyjä Kennelliiton lomakkeita tai tulosteita tietojärjestelmästä.

Malli pöytäkirjasta ja jatkolomakkeesta

	Suomen Kennelliitto-Finska Kennelklubben r.y. KAMREERINTIE 8 02770 ESPOO KAMREERSVÄGEN 8 02770 ESBO	Koepöytäkirja Kokeen tunnus REKÄ SM 2007 Suomalainen Siperianhusky-seura Jämijärvi 13.10.2007	Sivu 1 / 1 Jakelu: 1. Kennelliitto 2. Rotujärjestö 3. Kennelpiiri 4. Järjestäjä
Kokeen järjestäjä Suomalainen Siperianhusky-seura	Paikka Jämijärvi	Aika 13.10.2007	
Koemuoto REKÄ	Kennelpiiri Satakunnan kennelpiiri ry.	Kennelpiirin numero 14	
Kokeen luonne sää ja keil 1 pv Aurinkoinen, lämpötila nollan tienoilla.	☒ Yleinen ☐ Jäsentenvälinen	☐ Kansainvälinen ☒ SM-koee 2 pv	☒ Kärrykoee ☐ Rekikoee
Lisätietoja (ylituomarin kertomus)	Koe päättyi klo		
Koe suoritettiin Jämin hiekkakankaalla, jossa on runsaasti teitä ja polkuja. Häiriötä aiheutti haukkuvat pikkukoirat ja samanaikainen harjoitusleiri. Kokeessa näkyi selvästi monilla koirilla tottumattomuus yleiseen hälinään. Koepaikka oli hyvä ja harjoitusleirin yhteydessä suoritettuna riittävän vaatava.			
Vastavaa koetoimitsija, jäsennumero Venninen Birgitta 0812104			
Tuomariharjoittelijat Mäkiaho Aija, Miettinen Hannu, Kärkkäinen Sirpa			
Kokeeseen osallistuneet kilpailijat eri luokissa seuraavasti:			
Koeluokka	Kpl		
REKÄ-JOH	13		
REKÄ-YLE	14		
Yhteensä	27		
Sihteeri	Ylituomari, SKL-tuomarinro		
_____	_____		
Venninen Birgitta	Niemi Tomi	96310	

Rotukoodi, koiran nimi <u>Omistaja, kotipaikka</u>	Rekisterinro	Tulos	Pisteet	Huomautuksia
270 ARCTIC SOUL USVAN AUVINEN KIRSI VÄSTINNIEMI Koiran arvosteli ylituomari Niemi Tomi (96310)	FIN44684/03	REKÄ-JOH-	0	Koe keskeytetty
270 ICESMILE'S IKNEK PIETIKÄINEN MARITSA RISTIJÄRVI Koiran arvosteli ylituomari Niemi Tomi (96310)	FIN15604/02	REKÄ-JOH-2	49	
270 ICESMILE'S SHAMAN PIETIKÄINEN JUSSI RISTIJÄRVI Koiran arvosteli ylituomari Niemi Tomi (96310)	FIN18560/05	REKÄ-JOH-2	47	
270 MOSKU AUVINEN KIRSI VÄSTINNIEMI Koiran arvosteli ylituomari Niemi Tomi (96310)	FIN14610/00	REKÄ-JOH-2	48	
270 SAINEN ARINNA SYRJÄNEN ANNA-MARI YLÄ-KINTAUS Koiran arvosteli ylituomari Niemi Tomi (96310)	FIN18357/97	REKÄ-JOH-2	52	
270 SAINEN GEBRESELIASSIE (HENKILÖLLÄ ON TIETOSU) Koiran arvosteli ylituomari Niemi Tomi (96310)	FIN36252/02	REKÄ-JOH-2	50	
270 SAINEN GEIR MOEN SYRJÄNEN ANNA-MARI YLÄ-KINTAUS Koiran arvosteli ylituomari Niemi Tomi (96310)	FIN36251/02	REKÄ-JOH-1	53	FIN KVA
270 SAINEN KUNTO KIPKETER SYRJÄNEN ANNA-MARI YLÄ-KINTAUS Koiran arvosteli ylituomari Niemi Tomi (96310)	FIN38798/03	REKÄ-JOH-2	51	
270 SAINEN NEIDEN NURMI ROBERTINA SOMERO Koiran arvosteli ylituomari Niemi Tomi (96310)	FIN12526/04	REKÄ-JOH-2	48	
270 SAINEN NENANA SYRJÄNEN ANNA-MARI YLÄ-KINTAUS Koiran arvosteli ylituomari Niemi Tomi (96310)	FIN12525/04	REKÄ-JOH-1	54	FIN KVA
270 SAINEN NIKOLAI SYRJÄNEN ANNA-MARI YLÄ-KINTAUS Koiran arvosteli ylituomari Niemi Tomi (96310)	FIN12523/04	REKÄ-JOH-2	48	
270 SAINEN NOME SYRJÄNEN ANNA-MARI YLÄ-KINTAUS Koiran arvosteli ylituomari Niemi Tomi (96310)	FIN12522/04	REKÄ-JOH-2	51	
270 TULLATUULEN FUNNY RAUNIO JAAKKO Jyväskylä	FIN14461/02	REKÄ-JOH-1	56	SM-REKÄ-JOH-07 FIN KVA

20.2. KENNELLIITON ALAISEN KOKEEN ASIAKIRJOJEN TOIMITTAMINEN

Kennelliiton sääntöjen mukaisesti koepöytäkirja sekä tulokset kirjataan sähköisesti Omakoiran kautta viimeistään viikon kuluttua kokeen päättymisestä.

Koira- ja valjakkokohtaisesta lomakkeesta yksi kappale annetaan kokeeseen osallistujalle ja yksi toimitetaan postitse/sähköisesti rotujärjestölle ko. rotuyhdistyksen osoittamalle henkilölle.

Mikäli ylituomari ei ole Omakoirakäyttäjä, voidaan tässä poikkeustapauksessa luoda koepöytäkirja paperisena versiona ja toimittaa se, sekä tulokset Kennelliittoon viimeistään kahden viikon kuluessa kokeen päättymisestä.

Esimerkkilomakkeet löytyvät siperianhusky.fi -sivustolta kilpailu- ja koetoiminnan alta.

20.3. KULUJEN MAKSUUNPANO

Kaikki SHS:n maksamat kulut maksetaan taloudenhoitajan kautta.

20.4. TULOSTEN INFORMOINTI

Kokeen/kilpailun tulokset informoidaan SHS-webtiimille ja SHS-lehteen.

Hyvä tapa on laittaa tulokset näkyviin myös keskustelupalstalle mahdollisimman pian tapahtuman päätyttyä, jos seuran keskustelupalsta on toiminnassa. Jos koetoimitsijalla ei itsellään ole siihen mahdollisuutta, hän voi pyytää jotakin muuta tekemään sen puolestaan.

21. TAPAHTUMAN TALOUSASIAI

21.1. OSALLISTUMISMAKSU JA SEN PALAUTTAMINEN

Osallistumismaksu koostuu koemaksusta ja kilpailumaksusta. Järjestäjä ja SHS sopivat keskenään miten tilitykset tehdään toimijoiden välillä.

Osallistumismaksun palauttamiseen oikeuttavat syyt on määritelty säännöstyössä. Osallistumismaksu palautetaan osallistujalle ainoastaan pyynnön perusteella sille pankkitilille, joka pyynnössä esitetään.

21.2. SHS:N KORVAAMAT KULUKORVAUKSET

SHS korvaa majoitus- ja matkakustannukset sekä ateriakulut tuomareille ja koetoimitsijalle. Korvausten suuruus ja maksuperusteet määritellään kilpailukausittain SHS:n hallituksessa.

21.3. PALKINTOJEN KUSTANNUKSET

SHS maksaa kulut kohdassa 6.1. mainituista palkinnoista.

Jos järjestäjä haluaa antaa muita palkintoja, järjestäjä myös vastaa niiden aiheuttamista kustannuksista.

21.4. MUUT KULUT

Kaikista muista kuluista SHS korvaa ainoastaan sellaisia kuluja, joista on tehty etukäteen sopimus järjestäjän ja SHS:n välillä ja SHS:n hallitus on ne hyväksynyt.

22. TULOSTIETOJÄRJESTELMÄ

SHS:lla on käytössään tietojärjestelmä REK- ja REKÄ-tulosten laskemista varten. Tietokone ja oheislaitteet on kilpailu/koetoimikunnan sihteerin hallussa. Koetoimitsija ottaa hänen yhteyttä ja sopii tietojärjestelmän lainaamisesta ja palauttamisesta.

23. SM-REKIKOIRAKOKEIDEN JÄRJESTÄMISOHJE

SM-kokeiden tarkoitus on kohottaa rekikoirien koetoiminnan arvostusta ja lisätä osanottoa kokeisiin sekä tehdä tunnetuksi rekikoirien koetoimintaa. Rekikoirien SM-kokeen voittajatittelin tavoittelemiseen voivat osallistua kaikki rekisteröidyt arktiset rekikoirat.

SM-koe anotaan, arvostellaan ja järjestetään voimassa olevan koesäännösten mukaisesti.

23.1. REKIKOIRIEN SM-KILPAILUKOE SM-REK

SM-kilpailukoe voidaan anoa vain kaksi- tai useampipäiväisiin kokeisiin. SM-kilpailukokeen järjestämisestä vastaa SHS yksin tai yhdessä toisen rekikoirarotujärjestön kanssa.

SM-kilpailukoe voidaan järjestää samana vuonna erikseen sprintti-, keskipitkän- ja pitkänmatkan kilpailuissa. Koe myönnetään neljän koiran tai sitä suuremmille luokille.

Kokeen voittaja määritellään roduittain. Voiton ratkaisee kunkin kilpailuluokan kokeeseen osallistuneen valjakon nopein aika. Jos kokeessa rodun sisällä ei saavuteta yhtään REK1 tulosta, SM-kilpailukoevoittajatitteliä ei jaeta. Jos koeluokassa rodun sisällä on kokeeseen osallistuvia valjakoita vähemmän kuin kuusi, SM-kilpailukoevoittajatitteliä ei jaeta.

SM-kilpailukokeen kunkin luokan ja rodun voittaja saa SM-kilpailukoevoittajatittelin ja on oikeutettu lisäämään kokeeseen osallistuneiden valjakon koirien nimen eteen/jälkeen SM-tittelin. Titteli merkitään muodossa SM-REK-y-xx jossa y on luokan koiramäärää tarkoittava merkintä ja xx on vuosiluvun kaksi viimeistä numeroa. Esimerkiksi SM-REK4-09

Titteliin ovat oikeutettuja vain kokeeseen hyväksytysti osallistuneet koirat. Vaikka koira juoksisikin voittajavaljakossa, mutta sitä ei ole ilmoitettu kokeeseen, se ei ole oikeutettu voittajatitteliin.

SM-titteli jaetaan ainoastaan silloin kun kilpailukoeluokan ensimmäiseen starttiin on startannut vähintään kuusi (6) kokeeseen osallistunutta samanrotuista valjakkoa.

23.2. REKIKOIRIEN SM-KÄYTTÖKOEEN JÄRJESTÄMISOHJE SM-REKÄ

Kokeen voittajan ratkaisee REKÄ-JOH1 -tuloksen saavuttaneiden kesken korkein pistemäärä. Jos kokeessa ei saavuteta yhtään REKÄ-JOH1 -tulosta, kokeen voittajan ratkaisee REKÄ-YLE1 -tuloksen saavuttaneiden kesken korkein pistemäärä.

Pisteiden mennessä tasan voittajan ratkaisee ylituomarin päätös. Ylituomari ottaa päätöksessään huomioon arvosteltavan koiran toiminnan kokonaisuutena.

Jos kokeessa ei saavuteta yhtään REKÄ-JOH1 tai REKÄ-YLE1 tulosta, SM-käyttökoevoittajatitteliä ei jaeta.

SM-käyttökokeen voittaja(t) on oikeutettu lisäämään koiran nimen eteen/jälkeen SM-tittelin. Titteli merkitään muodossa SM-REKÄ-yyy-xx jossa yyy on luokkaa tarkoittava merkintä ja xx on vuosiluvun kaksi viimeistä numeroa. Esimerkiksi SM-REKÄ-JOH-09

SM-titteli jaetaan ainoastaan silloin kun käyttökokeeseen on osallistunut vähintään kuusi (6) koira.

Kennelliiton säännöt, ohjeet ja määräykset (C-osa)

24. KENNELLIITON YLEISET SÄÄNNÖT, OHJEET JA MÄÄRÄYKSET

Kennelliiton alaisessa kokeessa noudatetaan niitä voimassaolevia yleisiä sääntöjä, ohjeita ja määräyksiä, jotka Kennelliitto on asettanut.

Niitä on asetettu mm. näihin aiheisiin:

Koe- ja kurssianomus
Määräaikaisilmoitukset
Ohje rajoituksista kennelpiirien / Kennelliiton myöntämässä kokeissa
Yleinen kokeiden ja kilpailujen ajankohdan siirto ja peruuttaminen
Koiran käyttäytymisestä kokeissa tehtävät ilmoitukset, niiden käsittely ja seuraamukset
Antidopingsääntö

Tunnistusmerkinnän tarkastaminen näyttelyissä, kokeissa ja kilpailuissa
Yleinen jääviyssääntö koskien näyttelyitä, kokeita ja kilpailuja

Muutoksenhaku
Ilmoitus erimielisyydestä

Koepöytäkirjan täyttöohje
Ohje kennelpiireissä käsiteltävien koepöytäkirjojen tarkistamisesta

Kennelliiton myöntämät viralliset tittelit kokeista ja kilpailuista
Palkinto-, arvostelu- ja ylituomareiden koulutus, pätevyminen ja toiminta

Matkustussääntö

Kaikki ajantasaiset ohjeet löytyvät Kennelliiton virallisesta tiedotuskanavasta.

Koulutus ja päteväintiohje (D-osa)

25. REKIKOIRAKOKEIDEN (REK JA REKÄ) YLITUOMAREIDEN, PALKINTOTUOMAREIDEN JA KOETOIMITSIJOIDEN KOULUTUS- JA PÄTEVÖIMISOHJE

Hyväksytty Kennelliitossa 11.4.2019, jatkossa SHS:n hallinnoima ja Kennelliitolle ilmoitettava

25.1. KOETOIMITSIJAN KOULUTUSOHJE

Koetoimitsijakoulutukseen yleisinä pääsyvaatimuksina noudatetaan Kennelliiton voimassaolevaa ohjeistusta.

Koetoimitsijakurssi haetaan voimassaolevien Kennelliiton ohjeiden mukaisesti.

Rekikoirakokeiden koetoimitsijakurssi, REK ja REKÄ-osuudet voidaan järjestää samalla kurssilla. Kurssin voivat järjestää SHS yksin tai kennelpiirit yhdessä rekikoirarotujärjestön kanssa. Kurssin johtajana ja hänen varamiehenään voivat toimia ne rekikoirakokeiden ylituomarit, jotka SHS katsoo päteviksi ja hyväksyy.

Koetoimitsijakoulutuksen sisältö

Ennen koetoimitsijakoulutukseen osallistumista henkilön on tutustuttava voimassaolevaan koesäännöstöön erityisesti niiltä osin, kun säännöstössä määritellään koetoimitsijan tehtävät.

Teoriaosuudessa käydään läpi koetoimitsijan velvollisuudet ja tehtävät ennen koetta, sen aikana ja jälkeen sekä koepöytäkirjojen täyttämiseen liittyvät lajikohtaiset käytännöt. Teoriaosuuden kuluessa pidetään koe, jossa arvioidaan kokelaan osaamista.

Käytännön harjoittelu sisältää kaksi harjoittelukertaa sekä REK-että REKÄ-toimitsijana eli yhteensä neljä harjoittelukertaa.

Käytännön harjoittelu suoritetaan teoriaosuuden jälkeen rekikoirakokeiden yhteydessä tai erikseen järjestettävässä harjoittelutilanteessa. Harjoittelija pyytää itse oikeutta harjoitteluun. Harjoittelua valvoo ko. koemuodon ylituomari, jonka SHS katsoo päteväksi ja hyväksyy.

Käytännön harjoittelu sisältää harjoituksia kaikilla alueilla, jotka voimassaolevan koesäännöston mukaan kuuluvat koetoimitsijan tehtäviin.

Koetoimitsijaksi pätevytyminen

Hyväksytysti suoritetusta teoriaosuudesta annetaan osallistujalle kirjallinen todistus kurssin päätteeksi.

Hyväksytysti suoritettu harjoittelu kirjataan koepöytäkirjaan tai erillisessä harjoittelutilanteessa tiedoksi merkittäväksi SHS:n hallituksen pöytäkirjaan. Lisäksi voidaan antaa osallistujalle kirjallinen todistus.

Koetoimitsijan pätevöinnissä noudatetaan Kennelliiton voimassaolevaa ohjeistusta. Koetoimitsijakortin voi anoa, kun on suorittanut hyväksytysti kaikki koulutuksen osiot.

Koetoimitsijan jatkokoulutus

Koetoimitsijan on ylläpidettävä taitojaan. Hänen on toimittava koetoimitsijana sekä osallistuttava SHS:n järjestämään jatkokoulutukseen vähintään joka toinen vuosi. Koetoimitsijat, jotka eivät täytä edellä määritettyjä ehtoja, eivät ole oikeutettuja ottamaan vastaan toimitsijatehtäviä ennen kuin he ovat osallistuneet jatkokoulutukseen vähintään yhden kerran.

Koetoimitsijaoikeus voidaan esittää peruutettavaksi SHS:n hallituksen kennelpiirille tekemästä perustellusta hakemuksesta.

26. PALKINTOTUOMARIN KOULUTUSOHJE

Palkintotuomarin koulutukseen yleisinä pääsyaatuimuksina noudatetaan Kennelliiton voimassaolevaa ohjeistusta.

Palkintotuomarikurssi haetaan voimassaolevien Kennelliiton ohjeiden mukaisesti.

Rekikoirakokeiden palkintotuomarikurssi sisältää REKÄ-osuuden. Kurssin voivat järjestää SHS yksin tai kennelpiirit ja muu rekikoirarotujärjestö SHS:n kanssa. Kurssin johtajana ja hänen varamiehenään voivat toimia ne rekikoirakokeiden ylituomarit, jotka SHS katsoo päteviksi ja hyväksyy.

Palkintotuomarikoulutuksen sisältö

Ennen koulutukseen osallistumista henkilön on tutustuttava voimassaolevaan koesäännöstöön.

Teoriaosuudessa käydään läpi käyttökokeiden tarkoitus ja sääntöjen tulkinta, tuomarin oikeudet ja velvollisuudet sekä tehtävät ennen koetta, sen aikana ja jälkeen, perustiedot koiran rakenteesta ja käyttäytymispsykologiasta, koepöytäkirjojen tarkistus sekä jatkokoulutuksen tarkoitus.

Teoriaosuuden kuluessa pidetään koe, jossa arvioidaan kokelaan osaamista.

Käytännön harjoittelu sisältää kaksi harjoittelukertaa REKÄ-palkintotuomarina. Käytännön harjoittelu suoritetaan teoriaosuuden jälkeen REKÄ-kokeiden yhteydessä tai erikseen järjestettävässä harjoittelutilanteessa. Harjoittelija pyytää itse oikeutta harjoitteluun. Harjoittelua valvoo ko. koemuodon ylituomari, jonka SHS katsoo päteväksi ja hyväksyy.

Käytännön harjoittelu sisältää harjoituksia kaikilla alueilla, jotka voimassaolevan koesäännösten mukaan kuuluvat palkintotuomarin tehtäviin.

Palkintotuomariksi pätevytyminen

Hyväksytysti suoritetusta teoriaosuudesta annetaan osallistujalle kirjallinen todistus kurssin päätteeksi.

Hyväksytysti suoritettu harjoittelu kirjataan koepöytäkirjaan tai erillisessä harjoittelutilanteessa tiedoksi merkittäväksi SHS:n hallituksen pöytäkirjaan. Lisäksi voidaan antaa osallistujalle kirjallinen todistus.

Palkintotuomarin päteväinnissä noudatetaan Kennelliiton voimassaolevaa ohjeistusta. Palkintotuomarikortin voi anoa, kun on suorittanut hyväksytysti kaikki koulutuksen osiot.

Palkintotuomarin jatkokoulutus

Palkintotuomarin on ylläpidettävä taitojaan kuten Kennelliiton voimassaolevissa ohjeissa on säädetty. Hänen on toimittava koetuomarina sekä osallistuttava SHS:n järjestämään jatkokoulutukseen vähintään joka toinen vuosi. Palkintotuomarit, jotka eivät täytä edellä määritettyjä ehtoja, eivät ole oikeutettuja ottamaan vastaan tuomaritehtäviä ennen kuin he ovat osallistuneet jatkokoulutukseen vähintään yhden kerran.

Palkintotuomarioikeus voidaan esittää peruutettavaksi SHS:n hallituksen kennelpiirille tekemästä perustellusta hakemuksesta.

27. YLITUOMARIN KOULUTUSOHJE

Ylituomarin koulutukseen yleisinä pääsyaatimuksina noudatetaan Kennelliiton voimassaolevaa ohjeistusta. Ylituomarikoulutukseen hakevalla on oltava voimassa oleva rekikoirakokeiden koetoimitsijakortti. Hakeutuessaan REKÄ-ylituomarikoulutukseen hänen on oltava toiminut aktiivisesti tuomaritehtävissä REKÄ-kokeissa. Ylituomarin erikoistumiskoulutukseen hakeutuvalla henkilöllä on oltava hyväksytysti suoritettuna Kennelliiton Ylituomari 1 -kurssi. Tuomarikollegio valitsee erikoistumiskoulutukseen hyväksyttävät henkilöt.

Ylituomarikurssi haetaan voimassaolevien Kennelliiton ohjeiden mukaisesti.

Rekikoirakokeiden ylituomarikurssi REK ja ylituomarikurssi REKÄ järjestetään erillisinä koulutuksina. Kurssin voivat järjestää SHS yksin tai kennelpiirit ja muut rekikoirarotujärjestöt yhdessä SHS:n kanssa. Kurssin johtajana ja hänen varamiehenään voivat toimia ne rekikoirakokeiden ylituomarit, jotka SHS katsoo päteviksi ja hyväksyy.

Ylituomarikoulutuksen sisältö

Teoriaosuudessa käydään läpi kilpailu- ja käyttökokeiden tarkoitus ja sääntöjen tulkinta, tuomarin oikeudet ja velvollisuudet sekä tehtävät ennen koetta, sen aikana ja jälkeen, perustiedot koiran käyttäytymispsykologiasta, koepöytäkirjojen tarkistus sekä jatkokoulutuksen tarkoitus.

Teoriaosuuden kuluessa pidetään koe, jossa arvioidaan kokelaan osaamista. Kokeen hyväksytty suoritus on edellytyksenä harjoittelun suorittamiselle.

Käytännön harjoittelut: rekikoirien käyttökoeharjoittelu sisältää vähintään kaksi harjoittelukertaa (vähintään kahdelle eri ylituomarille). Rekikoirien kilpailukoeharjoittelu sisältää vähintään kolme harjoittelukertaa (vähintään kahdelle eri ylituomarille), joista yksi on sulanmaan kilpailu (DR) ja yksi on joko keskipitkänmatkan kilpailu (MD) tai pitkänmatkan kilpailu (LD).

Käytännön harjoittelu suoritetaan teoriaosuuden jälkeen rekikoirakokeiden yhteydessä. REKÄ-harjoittelun voi suorittaa myös erikseen järjestettävässä harjoittelutilanteessa. Harjoittelija pyytää itse oikeutta harjoitteluun. Harjoittelua valvoo ko. koemuodon ylituomari, jonka SHS katsoo päteväksi ja hyväksyy.

Käytännön harjoittelu sisältää harjoituksia kaikilla alueilla, jotka voimassaolevan koesäännösten mukaan kuuluvat ylituomarin tehtäviin.

Ylituomariksi pätevytyminen

Hyväksytysti suoritetusta teoriaosuudesta annetaan osallistujalle kirjallinen todistus kurssin päätteeksi.

Hyväksytysti suoritettu REK/REKÄ harjoittelu kirjataan koepöytäkirjaan, tai mikäli REKÄ-harjoittelu on suoritettu erillisessä harjoittelutilanteessa, tiedoksi merkittäväksi SHS:n hallituksen pöytäkirjaan. Lisäksi voidaan antaa osallistujalle kirjallinen todistus.

Ylituomarin päteväinnissä noudatetaan Kennelliiton voimassaolevaa ohjeistusta. Ylituomarikortin voi anoa, kun on suorittanut hyväksytysti kaikki koulutuksen osiot.

Ylituomarin jatkokoulutus

Ylituomarin on ylläpidettävä taitojaan kuten Kennelliiton voimassaolevissa ohjeissa on säädetty. Hänen on toimittava ylituomarina sekä osallistuttava SHS:n järjestämään jatkokoulutukseen vähintään joka toinen vuosi. Ylituomarit, jotka eivät täytä edellä määritettyjä ehtoja, eivät ole oikeutettuja ottamaan vastaan ylituomari tehtäviä ennen kuin he ovat osallistuneet jatkokoulutukseen vähintään yhden kerran.

Ylituomarioikeus voidaan esittää peruutettavaksi Kennelliiton yleisen ohjeen mukaan tai SHS:n hallituksen Kennelliitolle tekemästä perustellusta hakemuksesta.